

nyheter

Engelsk verdensspråk
Richard Herrmann forteller om historien til det engelske språk.

Side 3

Økonomiutvalget
Økonomiutvalget tilbakeviser kritikk fra studentstyrets arbeidsutvalg.

Side 13

Studentdebatten
Har du fulgt med i sommer? Utropia har klippet ut de beste godbitene og serverer disse på et fat. Vel bekommen.

Side 6

– En mannsalder
Universitetet feirer seg selv med statsministerbesøk og «Hurra for deg».

Side 9

...utenfor meg selv over byen
Utropia opplevde studiested Tromsø fra en fireseters Piper.

Side 15–17

kultur

Kulturkommentar
«Studenter uten gangsyn»

Side 20

Åse Hiorth Lervikprisen 1997
Asymmetri og spillemolekyler

side 21

Slave og demon
DumDum Boys still alive

side 22–23

Temaartikkel
Stedet og handlinger

side 24–25

HT satser freskt
Kniver, høns og barnslige venner i nysatsing

side 26

Studentbandmaraton
Sykt og svingende gjennom lydturen

side 27

«Lag maten sjæl»
Matspalten om moral og sunnhet...

side 30

meninger

Leder
Den norske studenten.

Side 2

Kronikk
Studenter vet bedre. Av NSU-leder David Baum.

Side 2

Hvem har ansvaret?
Hvem må ta ansvaret når studentorganisasjoner roter det til økonomisk?

Side 13

Leserinnlegg
Lesernes egen spalte.

Side 18

Når kjemien stemmer

Annette Bayer vant Åse Hiorth Lerviks pris for 1997 for hennes hovedfagsoppgave i kjemi med tittelen: Catalytic Asymmetric Dihydroxylation of 1,5-Diphenyl-1, 4-pentadien-3-ol Derivatives. A model for Kinetic Resolution.

Side 21

Utropia

Studentavis i Tromsø

- Nr. 10
- 2. september 1998
- Uke 36
- 23. årgang

Universitetsbyen Tromsø anno 1998:

FOTO: ANDRÉ KVERNHAUG

– Press ut dyre utleiere

Selv om tromsøstudentene kan velge og vrake i boligtilbud fra det private markedet, Bolighjelpa og studentsamskipnaden, er det fortsatt dyrt å bo i Tromsø.

– Flytt ut fra hybelen din hvis du finner noe som er billigere. Press ut de dyre leietakerne, oppfordrer Bolighjelpas leder Torleif Vaage.

Side 5

Våte drømmer om studentskip

FOTO: VEGÅRD BØNES

Neste skudd på stammen i kampen om studenthus: Per Christian Strøm i studentstyret ønsker å kjøpe inn et studentskip som kan festes fast til kaiområdet.

– Mye billigere enn å kjøpe et gammelt hus i sentrum, mener han.

Side 7

Sted

Enkelte mener at det å være er å være på et sted.

Tema 24–25

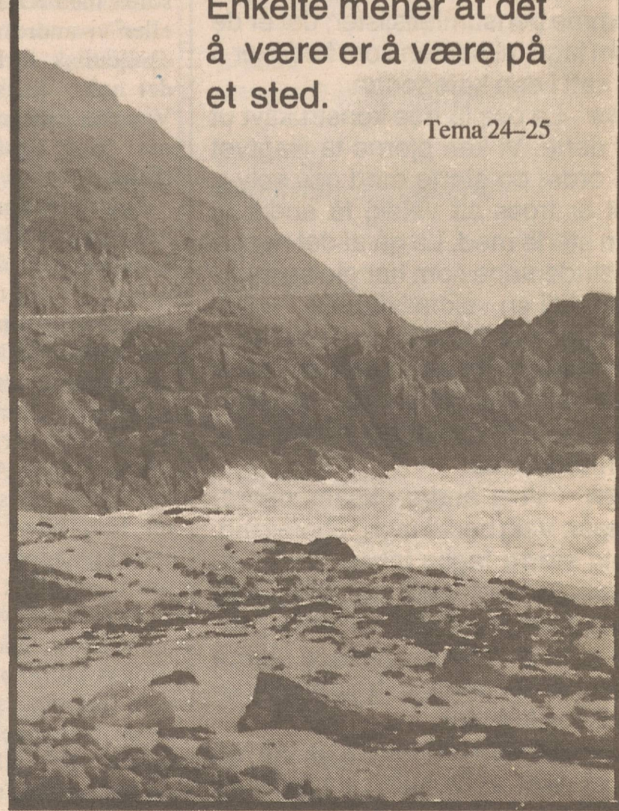

FOTO: INGILD CECILIE HOLANN

Den dorske studenten

■■■ Professor i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo, Bernt Hagtvet, har fått mer enn sine 15 utvalgte minutter oppmerksomhet i sommer. Gjennom hele august har han tirret på seg både studenter og vitenskapelige ansatte med sine salgbare provokasjonsutspill om at studenter er uengasjerte, mangler trang og lyst til erkjennelse, og at vi er livstrøtte pensumdyrkere.

■■■ Han er ikke den eneste som har disse meningene. Da Utopia tidligere i år intervjuet flere utenlandske vitenskapelige ansatte om nettopp den norske studenten, fikk vi virkelig passet vårt påskrevet. Den norske studenten er lat, uselvstendig og passiv. Nettopp det Dagbladet ønsket å høre, og noen dager senere ble saken rikssak.

■■■ Om Bernt Hagtvet har et poeng, så skyter han seg selv i foten i den videre analyse. Han spør seg retorisk videre om vi er "i ferd med å få en sutrende, pleietrengende studentmasse", som oftere enn før "ikke er medspillere i en erkjennelsereise, men som frykt-somme pensumfetisjister, lett bedagelig, ikke sjelden nokså selvtilfredse kafeteriabesøkende uten gnist".

Det faktum at OECD har slaktet det norske universitetssystemet og eksamensordningene våre, ser ikke ut til å bekymre Bernt Hagtvet. Han legger skylda på oss bedagelige studenter.

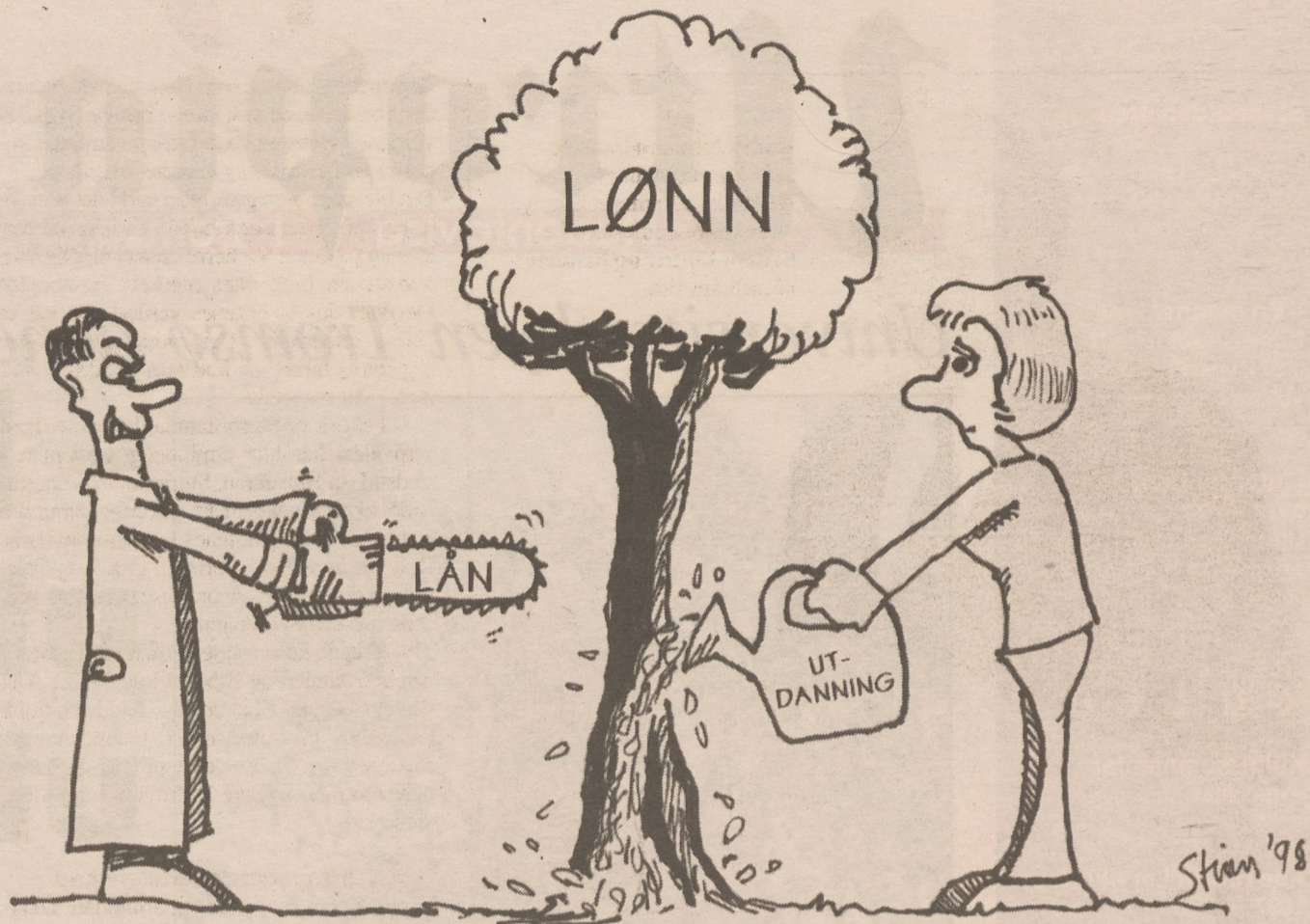
■■■ Mitt poeng er at det ligger en feil i universitetssystemet. Ikke et overraskende poeng riktignok, det som er overraskende er at Hagtvet nesten utelukker systemet i sin analyse av våre "håpløse holdninger". Man kan spørre seg hvorfor studenter blir "fryktsomme pensumfetisjister". Henger ikke det nøye sammen med at det er nettopp dette som lønner seg? Å fordype seg i fagrelevant stoff som ikke dekkes av pensum kan bety nei til en videre akademisk karriere, og det er det ingen av oss som vil risikere. Det er ikke studentene som er fryktsomme pensumfetisjister; det er de som lager eksamen som fortjener å bli satt i den kategorien.

■■■ La oss få noe konstruktivt ut av dette. Vi kan gjerne ta Hagtvet på ordet og starte med oss selv – det er tross alt veldig få andre vi kan starte med. La gå at det neppe er studentene som har gjort universitetet til en vektallsfabrikk – skylda ligger på Hagtvet og hans akademiske kollegaer, samt en rekke visjonsløse politikere de siste ti-tyve årene. Men det betyr ikke at vi er maktesløse.

■■■ Velg andre eksamensordninger. Velg bedre faglig oppfølging. Velg større faglig frihet. Velg å få velge ut eget pensum. Velg å ta kontrollen over studiehverdagen. Velg å ta ansvar. Velg å fjerne "gjennomstrømning" fra det akademiske vokabular.

Så gjenstår det bare å se om det er et slikt universitet Hagtvet og politikerne egentlig vil ha.

Studenter vet bedre

ILL.: STIAN ANDREASSEN

Kronikk av David Baum, sosiologistudent og leder i Norsk Studentunion

Jeg vet om en jente som heter Ingrid. Hun er 25 år og jobber i kommunen. Årslønnen på litt over 215.000 tangerer akkurat studielånet. Hun leter stadig etter drømmejobben – men klager ikke. Ingrid klager aldri over pensum heller. Hun leste bare. Og ble klok.

De færreste av oss kler rollen som professor Hagtvets helteskikkelse – det ensomme, unge geni. Juniorfilosofen med Kafka-blikk. Verken Ingrid eller vi andre med en kvart million i akademisk forbrukslån. Drømmen er der nok – kanskje også ambisjonene. Vi søker kunnskap – som studenter før oss. Men også en interessant jobb. Helst.

Ingrid klager sjelden. Men så er det renten, da. Til jul stiger avdraget fra Lånekassen – igjen. Ingrid gjødsler minner om kollokvier og te. Og finner trøst i ferskingene – de har det verre. De som leser Aften Aften og sliter boligkøen til samskipnaden. Håpefulle, med drøm om Kafkablikk. Det ligger langt fram. Ti år tidligere ville saken selvsagt vært annerledes. Nå starter de i samskipnadens boligkø, og misunner de atten som fikk plass i høst. På studenthybel, altså. Uoppnåelig for to-tre tusen håpefulle. Som til slutt blir opp fire raske for ti kvadrat. Du treffer dem på kaffebaren og i kiosken på hjørnet. På

"Gjestevisitten over pensumbøker blir stadig kortere – det unge geni stadig mer ensom"

jobb. Gjestevisitten over pensumbøker blir stadig kortere – det unge geni stadig mer ensom.

Utdanningsminister Jon Lilletun er en handlingens mann. Han skylder på Stortinget – henviser til budsjettbehandlingen i høst. Det hjelper godt mot gnagsår i boligkøen. Men Ingrids problemer er mer intrikate – de fører mer med seg: studiefinansiering, markedsstyrt rente. Hun har problemer på lang sikt. Her kommer andre løsninger til sin rett. Lilletun setter ned «eit breitt utvalg». Under sending på Dagsnytt Aften i sommer fikk studentene et utvalg på direkten. Et studiefinansieringsutvalg, forklarte personlig rådgiver Helene Langeland knapt. Ord blir overflødige når regjeringen setter ned «eit

"Utdanningsminister Jon Lilletun er en handlingens mann. Han skylder på Stortinget – henviser til budsjettbehandlingen i høst. Det hjelper godt mot gnagsår i boligkøen."

breitt utvalg som skal vurdere heile spørsmålet i all si bredde». Nevnte utvalg skulle riktignok ikke ta for seg studentenes problemer i dag – men utrede om

livsopphold under etter- og videreutdanning. Kanskje en snarvei for Ingrid til ny og spennende jobb? Ære være foreldregenerasjonens etter- og videreutdanning. Men hva med Ingrid? Og hva med ferskingene – de med drømmen om Kafka-blikk?

Ingrid liker ikke å klage. Over undervisningsforholdene for studenter, boligkøene eller renta. Men hun sav-

ner vilje, i Lilletuns breie utvalg og i Hagtvets elfenbenstårn. Utdanningen er en forutsetning for kulturell og økonomisk vekst – og tilfører noe til alle

som søker den. Alle fortjener kunnskap. Det har langt fattigere land også innsett – og bygger målbevisst ut sin studiefinansiering. Også i Norge har det vært et politisk mål at alle skal ha mulighet til høyere utdanning. Man skal ikke være avhengig av foreldrenes lommebok under studietiden.

Det var en gang. Ingrid kan ikke huske det – og for ferskingene er det bare et bruddstykke av historisk pensum. Studiefinansieringen har stått stille i tyve år. Ingrid biter tennene sammen – og setter kunnskap foran penger. Enn så lenge.

I Ingrids oppgang bor Kim. Han har akkurat fylt tjue og fått sin første jobb. Kim er utdannet på gutterommet – og er en kløpper på dataspill. Firmaet blir opp 400.000 i lønn. Kim er ingen heltefigur – langt mindre en romanskikkelse. Bøker har han aldri likt. Bøker er for Ingrid.

Som nyutdannede vil vi starte yrkeslivet med et studielån som antakelig er høyere enn årslønnen. Politiske floskler om «kunnskapsamfunn» og «investering i framtida» krydrer ferskingenes drøm om fjerne kollokvier på studenthybler. Ingrid teller på knappene og forbereder seg til sitt første markedsstyrte avdrag. Kim føler overtaket.

Men, heldigvis: Studenter vet bedre.

Hvordan engelsk ble et verdensspråk

Utopia
Studentavis i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Per Steinar Moen

Kulturredaktør:
Marianne Søndmør

Deskansvarlig:
Anders Henriksen

Fotoansvarlig:
André Kvernhaug

Redaksjonen:
Stine Eidissen Bya, Lars Åke Andersen, Martin Tjersland, Marit Helene Stensen, Siri Vaggen Olsen, Lise Anita Swensen, Vegard Bønes, Kjersti Nielsen, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen, Kristian Misund, Aslak Haanshuus, Ørjan Haugholt, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Asgeir Larsen, Torstein Solli Hansen, Håvard Bråthen, Erlend Bønes, Irene Foss, Antal Csipa, Dag Ellingsen, Kjetil Storeide, Andreas Knudsen, Cecilie Knoph Berg, Per Christian Strøm.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Kontortid:
Mandag-fredag kl. 09.00-16.00
(Glassburet, SVF-kjelleren)

Telefon:
77 64 57 20 (glassburet)
77 64 53 66 (desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@stud-org.uit.no

Internett:
<http://www.utopia.no>

ISSN:
0806-9611

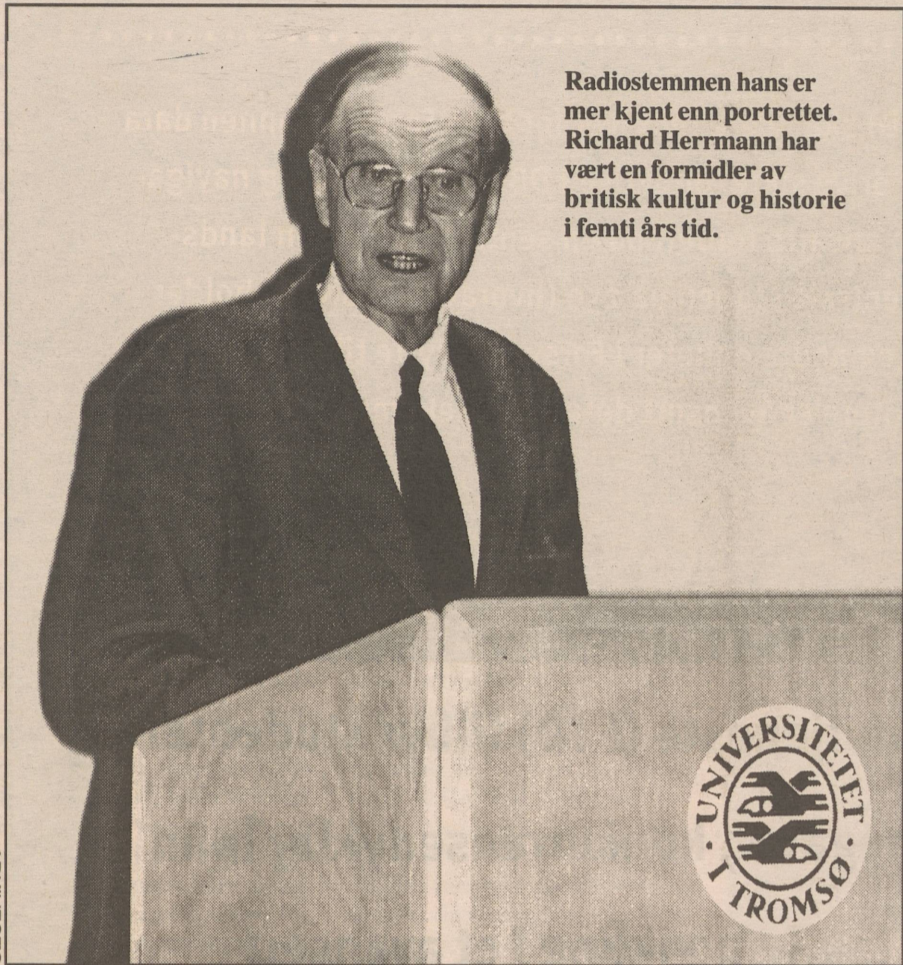
Trykk og opplag:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000

Annonsepris:
Kontakt oss for tilbud

Neste deadline:
10. september 1998

Neste utgivelse:
16. september 1998

Radiostemmen hans er mer kjent enn portrettet. Richard Herrmann har vært en formidler av britisk kultur og historie i femti års tid.

den engelske kanal, som Herrmann kalte verdens tre bredeste mil, kunne britene bygge et verdensimperium. På det største omfattet imperiet en fjerdedel av verdens overflate. Det ble sagt solen gikk aldri ned i det britiske imperium. Herrmann hadde en original forklaring på dette: Vårherre ønsket nemlig ikke å møte en brite etter mørkets frembrudd! Det kan sies at briteres verdensrike var et "billig imperium". Det hadde ingen større (og dyre) hærer på konstant vandring, slik som i det romerske.

– Faktisk er Storbritannia det eneste land som aldri har hatt alminnelig verneplikt i fredstid, sa Herrmann. Storbritannias enestående økonomiske makt i forrige århundre forklarer mye av briteres verdensdominans. Kull fra Newcastle varmet verden og Storbritannia stod i årtier for mesteparten av verdens industriproduksjon.

– Britene koloniserte verden med gevær i den ene hånden og Bibelen i den andre. Det kan også legges til at de også hadde en tjukk lommebok på innerlomma. Eventuelt også en utgave av Shakespeare om de nå hadde flere lommer, fortalte Herrmann i sin kåserende stil.

...til imperiets etterlatenskap

Imperiet som det hadde tatt århundrer å bygge opp raknet opp i de to tiårene etter krigen. Solen gikk ned i det britiske imperium; for alltid. En av de som opplevde denne prosessen på nært hold var Richard Herrmann:

– Jeg fikk det hele i fanget da jeg var redaktør i den britiske avdelingen av nyhetsbyrået Reuters i Fleet Street. Velferdstaten hjemme ble viktigere enn imperiet ute. Etter krigen begynte det å lukte vondt av imperiet. Storbritannia som sloss for frihet og selvstendighet under andre verdenskrig måtte finne seg i at koloniene også var villige til å kjempe for sin frihet og selvstendighet.

I dag snakkes engelsk av 1,4 milliarder mennesker. Det er mer enn kinesisk.

– Koloniene har beholdt det engelske språket og kulturen etter frigjøringen.

Richard Herrmann nevnte flere pussige eksempler på britisk kulturs gjennomslagskraft i de tidligere koloniene: Pakistans armé har eget sekkepipeorkester. I den erkebritiske sporten cricket kan England gjerne bli slått av Sri Lanka. Ironisk nok er det ifølge Herrmann briterne og amerikanerne som er de største ofrene for sitt eget morsmåls suksess. Flerspråklighet står svakt i Storbritannia og USA.

– For en brite er tysk en sjeldenhet og fransk en lidelse, sa Herrmann.

På spørsmål om hva han syntes om forsøk på å fornorske engelske ord og uttrykk svarte Richard Herrmann at han er for glad i både det engelske og det norske språk til at han kan finne på å lage en blanding.

– For min del er det siste jeg gjør når jeg skriver en bok å stryke vekk alle fremmedord, sa Herrmann. Mang en student skulle vel gjerne ønske at lærebokforfatterne deres gjorde det samme!

Richard Herrmann trakk fram tre bidrag som særlig var med på å forme det engelske språket slik vi kjenner det i dag: King James Bible, Shakespeares dikterverk og Samuel Johnsons engelske ordbok. King James Bible ble oversatt av en komite av Englands femti fremste språklærde.

Denne oversettelsen er i bruk den dag i dag. Det er nok den eneste gang en komite har levert fra seg noe leseverdige, hevdet Herrmann. Samuel Johnson skrev på egenhånd den første store engelske ordboken. En stab på seks skrivere holdt rede på de tusenvis av lappene med ord og sitater Johnson skrev.

– I et slikt enmannsverk kunne definisjonene lett bli subjektive, sa Herrmann. Som eksempel trakk han frem Johnsons definisjon av havre: "Fôr for hester og skotter". Størst ære gav Herrmann til Shakespeare. En sønn av en analfabet som gjennomsnittlig diktet 50.000 ord i året på det mest hektiske!

...til et verdensimperiums språk

Men det skulle vise seg at historien skulle tildele britene en større rolle. Utviklingen fra et lite øyrike til et verdensimperium startet i følge Herrmann med seieren over den store Armadaen i 1588. Selv om denne seieren mer skyldes vær og vind enn kanoner, gav den briterne dominans over verdenshavene i de neste 350 år. I ly av

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

Var det bare jeg som registrerte at rektor ikke nevnte ordet "studenter" mer enn fire-fem ganger i talen sin under markeringen av universitetets 30-årsjubileum?

Les videre på side 18.

Det var fullt hus i Bodegaen da Richard Herrmann holdt foredrag torsdag 27. august i anledning av DEBUT-uka. Foredraget var en sveip gjennom britisk kultur, historie og språk. Men med særlig vekt på det siste.

Harald Groven

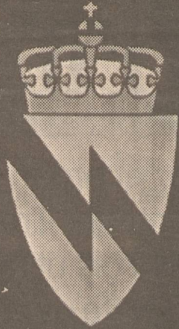
– Trivelig å møte personen bak den velkjente radiostemmen.

– Ikke så mye å se til mer, svarte snart 80 år gamle Richard Herrmann. Kjent som NRKs London-korrespondent, forfatter og journalist siden 1941 er det vel neppe noen som kjenner britisk kultur, historie og folkelyne bedre enn han.

Fra et avsides øyspråk....

Så sent som på dronning Elizabeth den førstes tid på 1500-tallet var det neppe noen som kunne gjette at det engelske språk skulle bli et verdensspråk. Engelsk ble kun talt av noen få millioner i et avsides hjørne av Europa. Så mye som tre fjerdedeler var analfabeter. Selv Shakespeares foreldre måtte undertegne dokumenter med et kryss. Dialektforskjellene kunne være uoverkommelige. Den eliten som benyttet seg av skriftspråk foretrakk lenge latin framfor engelsk. Det gjaldt også store engelske tenkere som Newton og Bacon. Det fantes heller ikke noe som kunne kalles rettskrivning. Folk skrev som det hørtes ut.

– Engelsk kan faktisk ikke sies å ha fått noen felles rettskrivning før hundre år etter Shakespeares tid. Selv stavingen av navet til denne store dikteren er stavet forskjellig i de få underskriftene han har etterlatt, sa Herrmann.

Forsvarets tele- og datatjeneste (FTD)

Langkaia 1
Oslo mil/Akershus,
0015 Oslo
Tlf: 23 09 24 00
Fax: 23 09 25 30
www.jobshop.no

På jakt etter utfordringer?

Forsvarets tele- og datatjeneste (FTD) skal være rådgiver for hele Forsvaret innen data og samband og anskaffe, utvikle og drive sikre/effektive EDB-, sambands- og navigasjonssystemer. FTD har i dag ca. 570 ansatte fordelt på en sentral stab og en landsdekkende driftsorganisasjon. Den sentrale staben på 250 (hvorav 95% sivile) holder til i Oslo. Ved årtusenskiftet vil FTD og andre enheter i Forsvaret flytte til Kolsås, og sammen vil disse enhetene representere et avansert data- og telekommunikasjonsmiljø.

Forsvarets tele- og datatjeneste (FTD) tilbyr studenter spennende arbeidsoppgaver, konkurransedyktig lønn og gode mulighet for faglig utvikling i et avansert data- og telekommunikasjonsmiljø.

Viktige oppgaver for FTD er å fremskaffe sikre og effektive sambands-, data- og navigasjonstjenester for Forsvaret og andre brukere.

Datasikkerhet, Internett-teknologi og bredbånd står sentralt i denne utviklingen.

FTD har utstrakt samarbeid med NATO, andre fagmiljøer i Forsvaret samt norsk og utenlandsk tele- og data-industri.

FTD bruker årlig mer enn 6 mill kroner til kompetanseoppbygging, og har en meget gunstig intern stipendordning. Fast ansatte kan få inntil 3 års

etterutdanning med lønn. Attraktive bonuskontrakter vurderes innført for IT-personell. Vi har selvfølgelig betalt overtid og fleksibel arbeidstid.

Kandidater som studerer til siv.ing/cand.scient eller tilsvarende kan søke om kr 100 000 i stipend - mot ett års plikttjeneste med full lønn. Stipend utlyses hver høst med søknadsfrist ultimo september. Nærmere informasjon og søknadsskjema, se www.jobshop.no/ftdstipend.html.

FTD tilbyr løpende nødvendig og praktisk opplæring, interes-

sante og krevende oppgaver, gode muligheter for personlig og faglig utvikling, samt avansementsmuligheter. Spesielt godt kvalifisert personell kan tilstås høyere lønn enn angitt for utlyste stillinger.

Nødvendige kvalifikasjoner er evne til samarbeid og selvstendighet, gode analytiske evner, god muntlig og skriftlig fremstillingsevne, gode kunnskaper i engelsk, initiativ og tilpasningsdyktighet.

For informasjon om ledige stillinger se www.jobshop.no

Boligsituasjonen:

Soler seg i boliglykke

Torleif Vaage i Bolighjelpa har all grunn til å smile ekstra bredt i år. I løpet av to-tre år har boligsituasjonen i Tromsø blitt snudd på hodet, og i år har bare ti studenter vært nødt å oppholde seg i bomberommet. Senest i fjor måtte over 50 personer bo på bomberom.

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

– Bortsett fra at prisnivået generelt er alt for høyt, synes vi boligsituasjonen i Tromsø er meget akseptabel, sier leder Torleif Vaage.

De fleste tilbudene Bolighjelpa har fått inn er hybler i prisklassen mellom 2.000–3.000 kroner i måneden. I mars i år kritiserte Lars Echroll, leder av Husleienemnda i Tromsø, student-samskipnaden for å leie ut hybler til 1.900 kroner. Selv mente Echroll at maks en tusenlapp for usle 12 kvadratmeter burde være en reell prissetting.

– Vi har sagt i fra til de som leier ut de dyreste hyblene om at dette ikke er akseptabel pris, og at vi ikke vil klare å leie dem ut til våre studenter. Da har prisen kanskje blitt satt ned med noen hundre kroner, sier Torleif Vaage.

– Flytt

I fjor gikk Bolighjelpa kraftig ut i Nordlys og Tromsø i forbindelse med semesterstart og anbefalte studentene å ha is i magen.

– Press ut de dyre aktørene på husleiemarkedet, anbefaler Torleif Vaage.

– Flytt ut hvis du finner noe som er billigere enn der du bor. Det er den eneste muligheten vi har til å få ned det generelle prisnivået på hybler, oppfordrer han.

Økt husbygging og en overraskende stagnasjon i antallet nye studenter, har ført til at boligmarkedet har blitt bedre for studentene her i byen. Bolighjelpa har ikke hatt problemer med å gi alle studentene som har ønsket det et tilbud.

350 søkere

– Vi har omtrent samme antall søkere som i fjor. Til nå har vi fått inn 350 søknader fra studenter som ønsker et sted å bo, og fordi samskipnaden har begynt med en ny ordning som prioriterer førstesemesterstudenter, så har vi flest gamle studenter uten hybel som har søkt hos oss.

De har fordelt omtrent 250 hybler. Men fordi de fleste av de 350 søkerne også har vært

ute på det private markedet, og kanskje også søkt på samskipnaden sine hybler, har Bolighjelpa kommet ut med et godt "overskudd".

– Dessuten har vi også forkastet en del tilbud. Det finnes noen bolighaier som aldri kommer til å distribuere hybler for, og dessuten må alle hyblene innehold ha kokemulighet, dusj og vaskemuligheter for klær, sier han.

Tilbud på dagen

– Stort sett har vi klart å gi et tilbud til alle som trenger det på dagen. De som har søvet på bomberommet har gjort det fordi de ventet på at hyblene de har leid skal bli ledige, skryter Vaage.

Sammenlignet med Oslo og Bergen, er Trondheim og Tromsø i en egen klasse. Verken Tromsø eller Trondheim har hatt problemer med å gi nye og gamle studenter et botilbud. I Oslo er situasjonen prekær, og mange studenter har reist tilbake fordi de ikke har fått hybel.

På ti år har studenttallet i Oslo nesten blitt fordoblet fra 22.000 studenter til 40.000 studenter. Samtidig har Samskipnaden i Oslo bare bygget 700 hybler. I Tromsø har samskipnaden bygget ut jevnt og trutt, doblet antallet studentboliger i samme tidsperiode, og i tillegg har også det private leiemarkedet blitt svært mye bedre.

Mens Oslo og Bergen sliter, kan Bolighjelpa kose seg med den beste sesongen de noen sinne har hatt siden oppstarten i 1998.

TAR FERIE: Torleif Vaage i Bolighjelpa tar seg en velfortjent pust i bakken. Alle de hustrengende studentene har fått et tilbud.

Samskipnaden:

Tilbud til alle

Også Studentsamskipnaden i Tromsø kan juble over strålende semesterstart. Alle nye studenter har fått tilbud om å bo i samskipnaden sine hybler.

Per Steinar Moen

– Dette er første sesongen vi praktiserer at førstesemesterstudentene har førsteprioritet på alle ledige hybler vi disponerer i juli og august. Vi er veldig godt fornøyd med at vi i år kan fordele ut hybler til alle nye som ønsker det, sier boligsjef Inger Leiulfsrud.

I tillegg vil det også være mulighet for andre enn førstesemesterstudenter å få hybel på samskipnaden. Ikke alle blir fornøyd med tilbudet.

Takker nei

– Forholdsvis mange studenter har nemlig takket nei til tilbudene de har fått fra oss, så vi har 50 hybler klar til fordeling til gamle studenter.

Venteliste

Studentsamskipnaden tildeler hybler fortløpende etter en venteliste, uavhengig av ansiennitet og andre kriterier. Dette gjelder riktignok ikke ledige hybler i juli og august, hvor faktisk nye studenter har prioritet. I tillegg må også alle

utenlandske studenter få hybler før andre. Ellers er det fritt fram etter først-til-mølla-prinsippet.

Vil få tilbud

– Vi regner med at alle på ventelista vår vil få et tilbud i løpet av kort tid. Dessuten har flere av de som står på ventelista har fått hybler gjennom Bolighjelpa eller på det private leiemarkedet, forsikrer boligsjefen.

Tak over hodet

– Med våre boliger og det tilbudet Bolighjelpa har, kommer alle til å få tak over hodet i løpet av kort tid, oppsummerer hun.

FORNØYD: Også studentsamskipnaden merker at boligsituasjonen i Tromsø er forbedret. Samskipnaden har fått delt ut hybler til alle nye studenter som ønsker det. Inger Leiulfsrud nummer to fra venstre.

ARKIVFOTO:
ANDRÉ KVERNHAUG

Ny høst for Internasjonalt Seminar

Er du en sullete student eller akademiker som bare leser faget ditt med tanke på prestisje og penger? Internasjonalt seminar har som målsetting å få en slutt på denne slumme og ukritiske holdningen til den oppgaven studenter står ovenfor med hensyn til å redde verden.

Hadi Lile (tekst og foto)

En av ildsjelene, Kristine Sørgaard i studentstyret, mener idealisme ikke er det rette ordet å bruke med hensyn til hva man vil oppnå.

– Hensikten er ikke at folk skal ut i gatene å gå i demonstrasjonstog. Men en sunn interesse og en bevisstgjøring av felles problemer, som i all hovedsak må løses på et kollektivt plan, er viktig, sier hun.

Kristine er ikke særlig filminteressert, og har i denne sammenheng ikke fått med seg Armagedon-bølgen som sveiper over verden, men hun presiserer at vi lever i spennende tider og et positivt syn på fremtiden i så måte er svært viktig. Internasjonalt seminar fungerer på mange måter som et debattforum som på en uformell måte kan bryte ned fordommer og skape debatt.

Vidt spekter

Seminaret består av et vidt spekter av organisasjoner med tilgrensende interesser. Seminaret skal i denne sammenheng fungere som en kanal for det engasjement organisasjonene deler. Om du tilfeldigvis skulle være ny her på universitetet og ikke har fått med deg hva dette dreier seg om, så fortvil ikke. En masse plakater og programhefte blir distribuert ut både på universitetet, høyskolen i

– Vi lever i spennende tider, sier Kristine Sørgaard.

byen og overalt. Faren er absolutt lik null for at man ikke skal få med seg supertilbudene som snart nå dras i gang. Hver eneste uke er et nytt fantastisk tilbud klart enten på Mack-kjelleren eller noen få ganger i Bodegaen. Verden er i dag blitt internasjonal med den følge at nasjoner ikke lenger kan regne med å slippe unna problemer som rammer en helt annen nasjon. Alle blir påvirket og

alle har et ansvar. Akademikere er ressurspersoner og har i så måte et spesielt ansvar. For om ikke ekspertene vet råd hvem skal en da henvende seg til?

Oppsving

Seminaret har siden jul oppnådd en voldsom oppsving i interessen, noe av denne æra må nok Mack-kjelleren tildeles og det faktum at underholdningsverdien i

større grad er vektlagt. En plutselig nedgang med hensyn til interessen er det vel ikke grunn til å vente når man kan skilte med navn som Erik Solheim, Per Kristian Foss, Jacob Jervell, for å nevne noen. Temaene denne høsten varierer sterkt fra spørsmål som "er demokratiet avhengig av sivil ulydighet?" til "den globale utfordring", eller hva med "et portrett av en muslimsk industriier".

Studentdebatten:

Du skal høre mye...

Studentdebatten som herjet Dagbladets spalter i august, blir her presentert i kortform. De som hevder at professorer á la Hagtvet er trøtte tørrpinner, bør tenke seg om. For her er det virkelig store ord – servert på brett av Utopias Harald Groven.

"Altfor mange studenter er blitt livstrøtte pensumdyrkere".

-- B. Hagtvet.

"Særlig på lavere nivåer er det få som har en eneste selvstendig tanke."

-- B. Hagtvet.

"Det må nå sies tydelig fra at studenter anno 1998 altfor sjelden oppviser selvstendig erkjennelseslyst."

-- B. Hagtvet.

"Ofte spør jeg meg selv hva så mange gjør på et universitet når de ville bli lykkeligere mennesker av å gjøre noe annet".

-- B. Hagtvet.

"Norske studenter driver med selvundertrykking. De berører seg selv en utdanning; de vil bare ha en eksamen."

--B. Hagtvet.

"Å be norske studenter av i dag å lese en hel bok, ikke de tilrettelagte fotostatkopierte deler av boka etter pensum, betraktes ofte som et overgrep."

-- B. Hagtvet.

"Jeg spør hvorfor mange av lærerne nå opplever studenter oftere enn før ikke som medspillere i en erkjennelsesreise,

men som fryktsomme pensumfetsjister, lett bedagelig, ikke sjelden nokså selvtilfredse kafeteriabesøkende uten gnist."

-- B. Hagtvet.

"Hagtvet ønsker seg et studiemiljø av genier, som egentlig ikke ønsker å bli noe, bare tilegne seg lærdom".

-- D. Baum.

"At studentene til Hagtvet ikke er interessert i det han foreleser om, bør professoren ta til egen etterretning".

-- D. Baum.

"Det er ikke spesielt stimulerende å måtte jobbe på Rema 1000 etter forelesningene for å få råd til å leve."

-- D. Baum.

"Hagtvet's utspill, framført på tradisjonelt vis som gammeldags kronikk i papirmediet Dagbladet, der han som klassisk oppdrager utfordrer ungdommen til å tenke selv og ta ansvar for sin egen utdanning, er ikke bare storartet i sin patos, det lyder også som musikk i ørene hos alle oss som mener vi husker hvor meget bedre alt var før."

-- Dagbladet.

"Er det studentene som skal ha ansvaret

for at sensorene belønner dem som holder seg til pensum og som ikke bedriver egen fri forskning?"

-- K.A. Flatin.

"Hvis studentene er opptatt av pensum og legger hovedvekten på pugg, må det være fordi de vet at det lønner seg."

-- L. Smith.

"Spillet om forskningspenger er som spillet om veibevilgninger: Det er alltid lett å skape allianser for midler til distriktene, mens Oslo-benkens politikere blir skviset ut."

-- Dagbladet.

Flytende studenthusplaner

Trondheim har Samfundet, Bergen har Hulen og Oslo har Château Neuf. Klarer tromsøstudentene å realisere sitt nyeste studenthusprosjekt, kan resten av landets studenter misunne seg grønne. Et skip sydd fast til kaiområdet i sentrum kan bli resultatet av studenthusdrømmen i Tromsø.

Per Steinar Moen
Vegard Bønes (foto)

Per Christian Strøm, leder av studentstyrets studenthusvalg, benekter på det sterkeste at studentene nå har gått amok i sine forhåpninger.

– På siste studentstyremøte før sommeren vedtok vi å opprette en konsulentstilling. Tidligere studentstyreleder Kristian Wengen fikk jobbet som består av å lage en rapport over mulige alternativer når det gjelder hus, drift, finansiering og mer, forteller Per Christian Strøm.

Etter en måneds arbeid med Wengen med sin rapport. Han hevder at på det nåværende tidspunkt kan det synes som om et studentskip er den mest realistiske løsningen.

Fleksibelt

Studenthusvalget ønsker å kjøpe opp en gammel båt, bygge om og pusse den opp til et flytende studenthus, for så å sy den fast til enten Nerstranda eller sørsjeten i sentrum. Studentskipet skal ikke bare være foreholdt studentaktiviteter. Spesielt i juletida og sommermånedene kan Tromsøs befolkning ta båten i nærmere øyensyn:

– Noen av rommene kan innredes som en utstilling hvor man fokuserer på Tromsø og Troms' maritime kulturarv, slik at båten kan bli en turistattraksjon, foreslår rapporten.

Et studenthus i sentrum vil utvilsomt også bli et positivt tilskudd til kulturlivet i Tromsø.

Billig

Å kjøpe inn en gammel båt som ikke kan brukes til ordinær drift, vil være billigere enn å kjøpe hus med tomt i sentrum. En gammel bilferge ble solgt for 3-4 millioner kroner. Denne fergen hadde et 2.000 kvadratmeter åpent bildekk som uten problemer kunne blitt ominnredet til konsertsal, samt kontorlokaler på langt over 2.000 kvadratmeter. En tidligere hurtigrute som var ominnredet til et hotellskip med diskotek og oppholdsrom ble i veldig god stand solgt for 10 millioner kroner.

Sammenlignet med aktuelle hus i sentrum, kan man spare inn 5-10 millioner kroner på innkjøpsiden.

– Innkjøpskostnadene vil være betydelig billigere enn et tilsvarende hus. Men det kan fortsatt dukke opp problemer ved ombygging og oppussing av en båt som vil gjøre dette prosjektet helt umulig. Fram til nå har vi ikke støttet på disse problemene, hevder Kristian Wengen.

På tide

– Den faktiske situasjonen er at Tromsø er den eneste større studentbyen som verken har studenthus eller idrettshall for studenter. Et studenthusprosjekt er langvarig, og derfor er det viktig å få satt i gang et bærekraftig prosjekt som kunne overleve en nordnorsk sommer, sier Per

Hurtigstudentskip: Per Christian Strøm i studenthusvalget drømmer om at studentene kan få en ombygd hurtigrute som studenthus.

Christian Strøm.

Den totale kostnadsnormen ligger på omtrent 20 millioner kroner. Student-samfunnet og semesteravgiftsfondet til studentstyret ved UiTø har satt av midler til dette. Men både universitetet, høyskolen og staten er andre finansieringskilder initiativtakerne har stor tro på vil sette inn økonomiske midler i prosjektet.

Norgesnett

Norgesnett er et nettverk av konsert-

scener i landet. Tromsø er en av få byer som enda ikke har blitt tilknyttet dette nettverket.

– Klarer vi dessuten å tilknytte oss Norgesnett, kan vi få tildelt opp til en million kroner til scene, lys- og lydlegg, sier Wengen.

Studenthusprosjektet brukte dessuten DEBUT-uka på å profilere seg. Overskuddet fra Raga Rockers-konserten og studentbandfestivalen gikk uavkortet til studenthus.

Viktig

Per Christian Strøm mener det er viktig at studentene i Tromsø nå etter mange års kamp klarer å fullføre dette prosjektet.

– Vi trenger et fast tilholdssted. Studentaktivitetene i Tromsø kommer til en stagnasjon hvis vi ikke klarer å få et studenthus i sentrum. Studenthusprosjektet vil også føre til at høyskolestudentene blir mer involvert i aktivitetene, avslutter han.

Studenthusdebatten:

Et kort tilbakeblikk

Kampen for et studenthus i Tromsø har vært pågående siden universitetet ble etablert. Men selv etter 30 år har ikke studentene klart å kjempe til seg noen skarve millioner kroner det vil koste å bygge et slikt hus. Parodisk, når vi ser hvor mange hundre millioner kroner staten har investert i lokaler og fasiliteter til universitetet.

Per Steinar Moen

Ungdommens hus, eller populært kalt Brygga, var tidligere på 90-tallet det alternativet man jobbet hardest med for å få gjort om til studenthus. Studentene i Tromsø har aldri vært så nært studenthus som vi var på vårparten 1996. Da skulle nemlig Brygga selges. Prisanslaget lå på 6 millioner kroner, og i tillegg var det beregnet omtrent 4 millioner kroner til oppussing. Sammenlignet med hvor mye et studentskip/-hus vil koste i dag, er dette latterlig billig.

Økonomiske problemer

Dessverre klarte overivrige studentpolitikere og i særdeleshet studentsamskipnaden å rote bort denne unike sjansen. Studentsamskipnaden var visstnok ute i "store økonomiske problemer" som daværende studentstyreleder Kristian Wengen formulerte til Utopia da saken var avgjort. Samskipnaden fattet det endelige og fatale vedtaket om ikke å levere inn bud, og dermed var drømmen om et studenthus knust til pinneved.

Skuffet gikk Tor Ståle Hansen, daværende leder av studentsamfunnet, og sa at

"det som har skjedd i Brygga-saken er jævlig beklagelig som jeg ser det", og flere studenter ropte høyt om brukerstyret og studentersamskipnaden. Kristian Wengen – som står bak årets studenthusrapport – trøstet oss med at det kommer nye tog, og at "alle er enige om at et studenthus er noe vi skal forsøke å få".

Velferdshus

Det kom et nytt tog. Allerede fem måneder senere kunne Utopia stolt fastslå over fem spalter på forsiden: "Endelig studenthus".

Noen fikse sjeler i studentstyret hadde kommet på ideen å få et velferdshus på universitetsområdet som en del av teori-fagsbygget. Til og med universitetsdirektør Harald Overvaag virket overraskende positiv, og han sa at velferdshuset ville bli realisert samtidig med teori-fagsbygget, "tidligst i 1998". Og det beste av alt, byggingen av et velferdshus på universitetsområdet kolliderer ikke med et eventuelt samarbeid med HiTø om studenthus i sentrum."

Idrettshall

Lettere ble det ikke da kampen om idretts-

hallen også blusset opp, og studentstyret valgte *nesten* å gå til urnevalg på hvorvidt man ønsket idrettshall eller studenthus først. Vedtaket ble omgjort til det neste studentstyremøtet, og man valgte å sette inn krefter på å få en idrettshall først.

Også her så det lenge lyst ut. Lokalavisa Tromsø konstaterte i fjor høst at tromsøstudent og stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll "fikset idrettshall". Hun fikk æren for at utdanningskomiteen i Stortinget la inn en bemerkning om at de ville prioritere idrettshall i forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet. Men dette innebar ikke noen penger til prosjektet, til det var søknaden kommet inn alt for sent til at departementet kunne ta den med i sin behandling av statsbudsjettet. Og vi kjenner jo hvordan det gikk med revidert statsbudsjett: Ikke et øre til idrettshall i Tromsø.

Hvor står vi i dag? Vi er flere år fra studenthus, idrettshallen har bare fått gravd ut tomte etter en fiks manøver av universitetsledelsen, og Bondevik kan ikke love oss teori-fagsbygg med tilhørende velferdshus. Men det kommer visstnok alltid et tog – eller skal vi kanskje si båt?

Domusgården tlf 77 66 67 70

Rabatten gjelder:
Kr 50.- for dagens middag, kr 6.- for kaffe og te, kr 8.- for kakao. Kr 5.- i avslag på landgang og horn, kr 12.- i avslag på all middag.

Husk at dette ikke er en kantine, men hvorfor ta med mat når det er så billig?

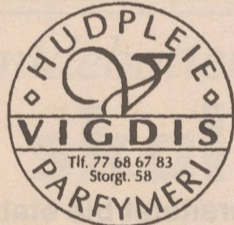
SKINNMESTEREN
VEITASENTERET - TLF 77 61 25 01

Rabatten gjelder:
15% på alle varer til ordinær pris.

BRØDRENE JOHANNESSEN AS
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR

v/ brua tlf. 77 68 35 41

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris ved kjøp over kr 400.-

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris.
Gjelder ikke behandlinger.

free record shop

Jekta Handelssted
tlf 77 67 37 20

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris.
Gjelder ikke «spillemaskiner» og Disney.

I.AUSTAD AS

Austadbygget, sjøgata 13
tlf. 77 68 45 51

Kjøkkenuistyr - Jernvare - Verktøy - Glass - Stentøy

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris.

Urmester Noralf Andersen

Stortorget 3
(vis a vis Domus)
tlf. 77 68 26 55

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris.

Bowling & Squash

Stakkevollvn 49
tlf 776 19770

Åpent 10:00-24:00
alle dager

Rabatten gjelder:
15-30% før kl. 17:00 og etter kl 22:00, samt hele Lørdag og Søndag.

NordiX Data AS

Stakkevollvn 15 tlf 77 61 01 06

Rabatten gjelder:
Spesialtilbud for studenter, meget bra studiefinansiering.
Kontakt oss for priser!

INTEROPTIK

Brillehuset AS

Storgt. 88 tlf 77 68 21 43

Rabatten gjelder:
10% på komplette briller og kontaktlinser.
20% på halvårspakker med linsevæske.

Søndre Tollbugt. 7
tlf 77 68 82 88

Rabatten gjelder:
20% på kontrakter

Britt's BOUTIQUE

Storgt. 89 og Jekta
tlf 77 60 19 80

Rabatten gjelder:
10% på varekjøp over kr 50.-

Markedsplassen tlf 776 55208

Rabatten gjelder:
10% på såling og flikking av sko.

AVIS BILUTLEIE

Arctic Bilutleie as

Vestregt. 16, tlf 77 61 58 50
Flyplassen, tlf 77 67 98 40

Rabatten gjelder:
20% på lokalpriser, weekendpriser og sesongtilbud.

Markedsplassen tlf 776 82254

Rabatten gjelder:
10% på te og kaffe.

MADRASS Huset AS

Stakkevollvn. 51
(i Bjørn-bygget)
tlf. 77 65 84 00

Rabatten gjelder:
15% på alt til soverommet.

expert

elektromarked
midt i sentrum!

J.M.HANSEN AS

Storgt. 56 tlf 77 66 55 00

Rabatten gjelder:
10% på butikkvarer.
3% på tilbudsvare og hvitevarer.
Leie:
10% på leieavtale, bindingstid 10 mnd, 1 mnd gratis ved tilleggsleie.

Jensens Sko

EURO SKO

Torgsentret - Storgt. 79
tlf 77 68 15 63

Rabatten gjelder:
10% på varer til ordinær pris.
20% på tilbehør.

WINTERSPORT
SPORTSHUSET A/S

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris ved kjøp over kr 300.-
Gjelder ikke sykkel / sykkelutstyr.

Stortorget 2
tlf 77 61 11 66

Pepper's PIZZA

Rabatten gjelder:
20% i restaurant og ved henting.
10% ved levering.
Rabatten er personlig med unntak av vin og sigaretter.

VANDRER'N

Grønn friluftsbutikk

Storgt. 40 (v/ Le Mirage)
tlf 77 68 12 64

Rabatten gjelder:
10% på kløfritt Nordnorsk ullundertøy.
Boxershorts - BH - Trøyer - m.m.

Chr. Hansens
1897
FOTOGRAFISK ATELIER

Fr. Langesgt. 22 tlf 77 68 56 56

Rabatten gjelder:
10% på film, fremkalling og kopiering av ny film.

TROMSØSTUDENTENES IDRETTSKLAG

FOTBALL HANDBALL UV-RYGBY
DYKKING BASKET AEROBIC FJELLGRUPPE
PADLING SVØMMING JUDO KARATE WING TSUNG
INNEBANDY FEKTING SPORTSKLATRING
TELEMARK VOLLEYBALL SNOWBOARD
FISKE AIKIDO FEKTING STYRKETRENING - VI
BE-DRIVER DET MESTE

Tromsøstudentenes Idrettslag er ansvarlig for studentrabatten.

TSI
Hovedgården
9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79
<http://tsi.org.uit.no>

Studentrabatten gis ved visning av gyldig studentbevis, og betalt semesteravgift. Rabatt innvilges i perioden 15 august 1998 tom. 15 august 1999.

Rabatten gjelder varer til ordinær pris.

Universitetet i Tromsø 30 år:

En mannsalder nærmere

Lik Terje Vigen som rodde Kattegat, var det en flåsete og opplagt studentstyrelser som talte Bondevikregjeringa imot.

Marianne Søndmør
Per-Steinar Moen (foto)

– Jeg håper du noterer dette ned!, dundret Torgeir Knag Fylkesnes uten å levne noen som helst form for tvil om hvem beskjeden var adressert til. Universitetet i Tromsø fyller 30 år, og det er ikke svulstige evalueringer det skorter på. Det er heller krasse taler som spiller på mer enn slektskap og historiske skildringer av en landsdel hvor det er liv laga.

Livslang læring

Det var en alvorspregert og beveget Tove Bull som holdt åpnings-talen under den høytidelige seremonien.

Med toner fra Tromsø Symfoniorkester til den blå polarhimmelen som bredte seg over Lysgården, var det duket for superlativer og hedersbemerkinger. Bull tok oss med på en aldri så liten historisk guiding fra de spede og visjonære dager til dagens resultatorienterte institusjonsstruktur. Universitetet har kompetanse på fagområder som

er unike for regionen. Nå gjelder det å bygge videre på kunnskapene.

Den misforståtte akademiker

Knag Fylkesnes spratt opp i improvisatorisk stil der han la fram et fargerikt innlegg om studiefinansiering, markedsrenter og studentvelferd. Med selvrefererende erkjennelser av akademikerens eksistensielle angst, tegnet studentstyrelser et bilde som kunne minne om studentenes tvangsarbeid under den kinesiske kulturrevolusjonen. Det var da endelig godt at forsamlingen kunne forenes gjennom å hylle universitetet med en bursdagssang.

Bredde og styrke

– Den russiske bjørnen har slått inn over riket, sa statsminister Bondevik og fikk alle bekymringer om renteøkning til å virke midlertidige.

– Den faglige virksomheten ved dette verdens nordligste universitet har fått bredde og styrke; forskningen har ved sin kvalitet og relevans utvidet vårt kunnskapsgrunnlag, fortsatte Bondevik. Hva han la i utsagnet om at universitetet har et fagtilbud, et studenttall og et antall høyt kvalifiserte vitenskapelig tilsatte som for lengst har overgått det som var ansett for å væ-

Statsminister Kjell Magne Bondevik var på besøk under årsfesten.

re dristig planlegging, vites ikke. Han minnet oss på at universitetet er utfordret til å tenke omstilling og omfordeling.

– Jeg er kjent med universitetets ønsker om nye studier og fag samt videre utbygging. Dette vil bli løpende vurdert innenfor de handlingsrom budsjettene gir, avsluttet Bondevik.

Prisgitt forskning

Forsamlingen fikk æren av å overvære utdelingen av doktorgradsdiplomer, Likestillingspri-

sen, pris til en yngre forsker ved Universitetet i Tromsø samt den relativt nye Åse Hioth Lerviks pris både for 1996 og 1997 (se intervju på kultursidene). Før disse var det kreering av æresdoktorer. Den britiske antropologen Robert Paine ble utnevnt på basis av å ha forsket på det samiske samfunnet. Feltarbeidet i den samiske regionen, publikasjoner og undervisning har ledet til en strek innflytelse på den antropologiske forståelsen av det moderne samfunn. Paine har hatt

nær tilknytning til Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Tromsø blant annet som professor II. Den andre æresdoktoren, Suzanne Romaine er en velkjent linvist med kompetanse på minoritetsspråk og forskning på disse. Hun er også en ledende teoretiker innen sosiolingvistik. De siste ti åra har Romaine besøkt Tromsø hyppig og vært et viktig talsrør. Sosiolingvistik er et fagområde hvor Tromsølingvistene utmerker seg.

40%
stryker på juss
fordi også jusstudenter
blir for oppslukt av Utopia!

Utopia
Studentavisa i Tromsø

Det lønner seg å annonsere i Utopia.

Ring **77 64 42 83** og kontakt Rune eller Per Steinar for en liten annonsepprat.

En eldre debutant

Den 6. DEBUT-uka gikk av stabelen 25.–30. august på universitetsområdet. Med freshere look og nye farger ble nye og gamle studenter høflig tatt i mot.

Per Steinar Moen
Irene Foss (foto)

Utopia tok turen innom MH-bygget på onsdagen, der den tradisjonelle PMS-dagen ble arrangert. Årets utgave var heller slank og mager, og manglet både mikrofon og studenter. De eneste som orket å stikke innom var trøtte helsefagsstudenter som tilfeldigvis var innom på vei fra eller til forelesning. Men de fikk valuta for pengene, mente de selv:

Lene, Merete, Trine og Janicke, som alle studerer helsefag ved Høgskolen i Tromsø, synes PMS-dagen er et flott tiltak.

– I fjor var jeg førstesemesterstudent, og da fikk jeg stort utbytte av PMS-dagen. Det var veldig bra i fjor, sier Trine.

De mener alle at terskelen for å bli med i en studentorganisasjon er lavere på slike arrangement, stemningen er både seriøs og useriøs på samme tid.

Dårlig oppmøte

Men studentene klagde over lite liv og dårlig oppmøte. Mye av forklaringa ligger muligens i anleggsarbeidet ved farmasi-bygget like ved MH-bygget som gjør at den vanlige veien til Lysgården er stengt. De fleste som var på PMS-dagen var studenter med forelesningspauser fra MH-bygget. Det ble ikke lettere for de forskjellige organisasjonene at arrangøren hadde glemt mikrofon til scenshowet.

Humøret var likevel ikke til å stoppe. Tromsøstudentenes Aikido-gruppe og DansAdemika sloss hardt om oppmerksomheten bakerst i lokalet. Danserne mente det var rått parti:

Søte

– Vi er mye "søtere" enn dere, sier Kristine Sørgaard, en av de dansefrelste.

Terje Nilsen, for tiden utkledd i fullt Aikido-drakt med Adidas-sandaler, parerer tilbake.

– Vi har hatt mange interesserte, slår han fast.

– Det første man må lære seg når man lærer Aikido, er å falle. Jeg kan gjerne vise deg, sier han, og kaster seg elegant rundt på gulvet med tyve i stil. Mye flottere enn Fame-hoppet som Kristine presterer foran fotograf. Hvem er det egentlig som driver med jazzballett?

Men Kristine gir seg ikke, selv om hun for lengst har innsett at Utopia-journalister ikke nødvendigvis er dansetalenter.

– Vi har det beste dansetilbudet i hele Tromsø! Vi har

unge og nytenkende lærere!

Tøffe

Bedre gikk det på Dum Dum Boys-konserten. Konserten var utrolig nok forhåndsutsolgt, og hele 1.200 festkåte jente- og guttstudenter lot seg friste. I tillegg hadde samfunnets 100 vakter som hele tiden sørget for at ingen stygge hendelser fant sted.

1.200 mennesker er ny MH-rekord, etter at universitetet i samarbeid med brannvesenet og Røde Kors ble enige om at det var trygt å stappe inn noen ekstra inn i lokalet. Ethvert samfunnsmenneske går nå med nesen i skyene og skryter av at de har Norges største konsertlokale, utenom Oslo.

Og det skal ikke mer en noen ti-år-siden-splitterpine-trøndere til for å piske opp stemningen i Tromsø. Gutta trives her i ishavsbyen, og publikum gir respons tilbake. Studenter glemmer aldri, og til tider fungerte allsangkonseptet også denne gang på MH-bygget.

For nye studenter var det mye informasjon å absorbere.

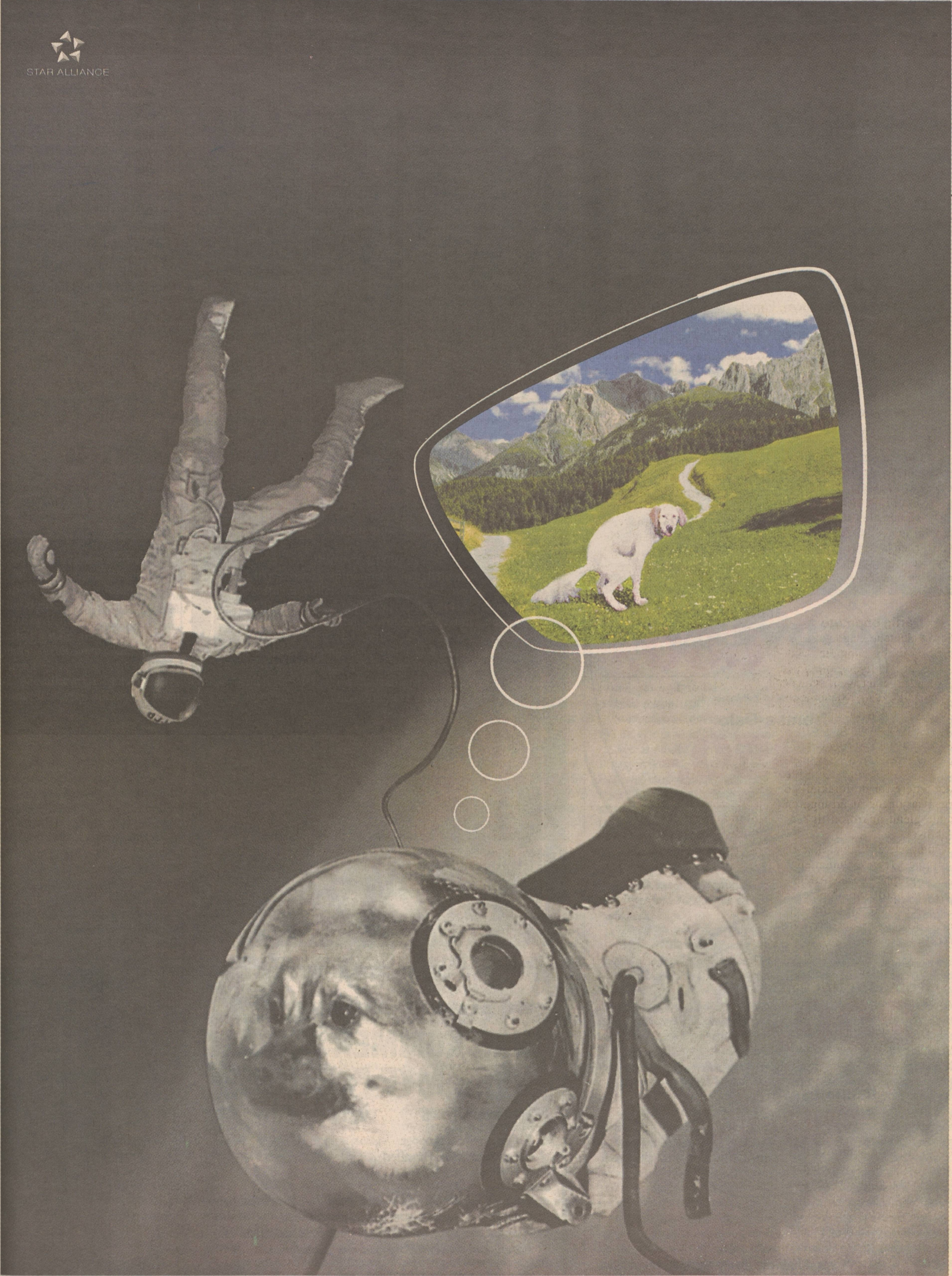
Standaktiviteten var høy under PMS-dagen.

Under PMS-dagen viste de forskjellige studentkorene hva de kunne.

Med SAS Getaway kan du nå forhåndsbestille billige billetter både innen Norge og internasjonalt, én vei eller t/r. Skal du reise innen Norge, kan du også bestille plass og kjøpe enveisbillett på flyplassen avreisedagen, og spare enda en hundrings eller to. Pris eks. én vei, forhåndsbestilt: Tromsø-Oslo 850,- Tromsø-Amsterdam 1.895,- (+ reisebatter 207,-). Pris eks. én vei ved plassbestilling og billett kjøp på flyplass avreisedagen: Tromsø-Bodø,- 300,- Tromsø-Stavanger 600,-. Denne billetten gjelder også for studenter t.o.m. 31 år, menige og korporaler som er inne til førstegangstjeneste, samt vernepliktige sivilarbeidere uansett alder. **Kontakt et reisebyrå eller SAS 810 03 300.**

Når du gjerne skulle vært et annet sted *Getaway* Billige flyreiser for alle under 26 år

Billige flyreiser for alle under 26 år.

Med SAS Getaway kan du sikre deg plass på flyet til en lav pris. Du kan nå forhåndsbestille billige billetter både innen Norge og internasjonalt, én vei eller tur/retur. Plassbestilling kan skje opptil en dag før avreise, og returen kan være åpen hvis du ønsker det. Skal du reise innen Norge, kan du også bestille plass og kjøpe enveisbillett på flyplassen den dagen du skal reise (da sparer du enda en hundrings eller to). Denne billetten gjelder også for studenter t.o.m. 31 år, menige og korporaler inne til førstegangstjeneste, samt vernepliktige sivilarbeidere uansett alder.

Priseksempler én vei, plassbestilling og billett kjøp på flyplassen samme dag du skal reise:

Tromsø-Oslo

600,-

Priseksempler én vei, forhåndsbestilt:

Tromsø-Oslo

850,-

Priseksempler én vei, plassbestilling og billett kjøp på flyplassen samme dag du skal reise:

Tromsø-Alta

200,-

Priseksempler én vei, forhåndsbestilt:

Tromsø-Alta

300,-

SAS Getaway - når du gjerne skulle vært et annet sted

Kontakt et reisbyrå eller SAS 810 03 300

Åpning av Antirasistisk Internett-kafe

5 september åpner Regnbuen antirasistisk Organisasjon Tromsø lørdags-kafe på flerbrukshuset i Tromsø i samarbeide med flerbrukshuset. Etter planen vil det være kafe hver lørdag. Her kan du søke på Internett etter nyheter eller spise middag for 40 kr.

Ideen med å lage Internett-kafe er at flyktninger og innvandrere, utenlandske studenter og nordmenn i Tromsø skal ha en plass å søke. Vi håper også at flest mulig skal besøke oss

slik at vi kan få et stort og levende flerkulturelt miljø. Du kan også kose deg med en velaget og sunn middag. I tillegg til internett og middagsservering er det også mange andre aktiviteter på flerbrukshuset på lørdager, som barneforestillinger med eventyr, klovner, dans og teater.

Kafeen vil være åpen på lørdager fra 12 til 16. Du finner den i tredje etasje i skippergata 1 c, over Fretex. Alle er hjertelig velkomne.

Tyve mil

Diskusjonen om oversettelsen av Bob Dylans "Cold Irons Bound" fortsetter. Norsk Oversetterforening fyller i år 50 år. I den anledning arrangerer Dagbladet og Oversetterforeningen en konkurranse: Hvem kan gi Bob Dylan den beste norske språkdrakt? Teksten er ikke trykket på innercoveret til CD-en og det er uklart hva som faktisk blir sunget. Konkurransen er åpen for alle; både profesjonelle oversettere, forfattere og amatører kan sende inn forslag. Bidrag, vedlagt bidragsyterens navn og adresse i en lukket konvolutt, skal sendes til Norsk Oversetterforening, Postboks 579 Sentrum, 0105 Oslo. Innleveringsfristen er 1. oktober. <http://www.dagbladet.no/kultur>

Litterært klima

Dagbladet har i sommer satt det litterære klima i fokus. Avisen har invitert representanter for den yngre generasjonen om "å formulere sitt forhold til forfattergjerningen". Kanskje er det noe i det at kua ikke glemmer at den har vært kalv?

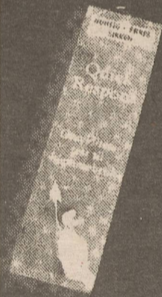
Tjener penger på utlandet

I følge bladet Newsweek går salget av utenlandsrettighetene til amerikanske forfattere over skyene. Fra om lag 70 millioner kroner for ti år siden, er omsetningen i dag rundt 1,7 milliarder. Enkelte kritikere mener det har sammenheng med at amerikanerne har en egen evne til å skildre sin samtid. Det kan vi godt skjønne etter å ha fulgt såpese rien "Det hvite hus" i sommer.

GRAVID?

Quick Respons graviditetstest til hjemmebruk

HURTIG • ENKEL • SIKKER

...OG TIL EN PRIS DET ER VANSKELIG Å SLÅ Quick Respons er like sikker som de dyreste graviditetstestene på markedet. Dessuten er den hurtig og svært enkel i bruk.

Kun kr 59,-
Fåes på apotek

Så enkelt er det å bruke Quick Respons graviditetstest Ta vekk hetten og hold den perforerte delen i urinstrømmen i 5-10 sek. Alternativt kan testen settes ned i en kopp eller lignende med urin. Resultatet avleses etter 3 minutter.

Gravid (to streker)

Ikke gravid (en strek)

Håndtak

Hette

24 timers service! Telefon 22 64 58 58

NÅR KOMMER PENGENE? HVOR MYE FÅR JEG?

Spør Kassafonen!

Du trenger bare å oppgi:
● Fødselsnummer (11 siffer)
● PIN-kode (4 siffer)

Uten PIN-kode kan du bestille brosjyrer, blanketter og giroer, men ikke få informasjon om saken din.

Alle kunder har fått / får brev med PIN-koden sin. Har du glemt koden, kan du bestille ny gjennom Kassafonen.

Bruk internett: www.lanekassen.no

Her får du:

- informasjon om Lånkassens regler
- bestille brosjyrer og blanketter

Lånkassen

Økonomiutvalget:

— Studentstyret har blitt orientert

Jusstudent og leder Ingulf Nordahl av økonomiutvalget som gransker studentstyrets økonomi i perioden 1993 til 1996 er dypt skuffet over studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes utspill i media at "økonomiutvalget snubler på oppløpssiden".

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

På studentstyremøte 1. september kommer økonomiutvalget til å legge fram sin foreløpige siste rapport. I tidligere orienteringer har Ingulf Nordahl avdekket grov økonomisk ukultur hvor tillitsvalgte skal ha fått dobbeltdekt reiseregninger, handlet privat på studentstyrets regning og somlet bort penger. I sommer ble en tidligere sentral person i studentstyret anmeldt mistenkt for økonomiske misligheter. I det siste Nordlys-utspillet ble også studentsamskipnaden kritisert for slett regnskapsførsel av studentstyrets økonomiske disposisjoner.

Isfront

Utspillet har ført til en isfront mellom Nordahl og deler av studentstyret. Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes klager til Nordlys at økonomiutvalget har unnlatt å gjøre det opplagte – å informere det nåværende studentstyret. Studentstyret reagerer også på at de ikke har blitt informert om revisorrapporten, og at de ikke ble rådspurt før økonomiutvalget bestemte seg for å be politiet etterforske et tidligere studentstyremedlem.

– Vi hadde et formelt godkjent møte med arbeidsutvalget 3. juni, sier Ingulf Nordahl som mener arbeidsutvalget har blitt godt nok informert. Dagen etter gikk Nordahl til anmeldelse av et tidligere studentstyremedlem.

Kritikkverdige

Studentstyrets arbeidsutvalg finner det også svært kritikkverdige at økonomiutvalget har brukt 16.000 kroner til statsautorisert revisor uten at studentstyret har bevilget midler til dette.

– Spesielt med tanke på at en av økonomiutvalgets oppgaver var å komme med forslag til hvordan studentstyrets regnskapsrutiner og økonomikontroll kunne bli bedre, rapporterer arbeidsutvalget.

Nordahl tar ikke kritikk på at de engasjerte statsautorisert revisor til 16.000 kroner i forbindelse med etterforskninga.

– Mandatet vårt gir oss tillatelse å ta kontakt med nødvendige eksterne aktører. Det er akkurat det vi har gjort, sier Nor-

Jusstudent Ingulf Nordahl i økonomiutvalget er skuffet over studentstyreleders utspill om at "økonomiutvalget snubler i oppløpet".

dahl.

– Vår oppgave er å finne årsaken til hva som har skjedd. Vi må gjenoppbygge tilliten til studentdemokratiet, og da er studentstyret nødt til å ta inn over seg de sterkt kritikkverdige forhold vi har avdekket.

Kritikk av samskipnaden

Revisorrapporten konkluderte blant annet med at samskipnadens regnskapsførsel over studentstyret ikke holdt mål. Det er også grunn til å anta at revisorrapporten var det som førte til anmeldelsen av en tidligere sentral person i studentpolitikken.

– Etter vårt syn er samskipnaden både formelt og juridisk regnskapsfører – og jeg er forbauset over at samskipnaden sier seg selv uenig i dette faktum. De taler mot bedre vitende, sier Ingulf Nordahl og sikter til statsautorisert revisor Svein Gregussen.

– Det er jo helt uomtvistelig at de har ført regnskapet.

Viser vilje

Nordahl håper på et bedre forhold mellom studentstyrets arbeidsutvalg og hans økonomiutvalg.

– Arbeidsutvalgene i 1996 og 1997 viste stor vilje til å få alle fakta på bordet. Jeg håper at årets arbeidsutvalg også gjør dette, avslutter Nordahl.

Hvem har ansvaret?

Kommentar av
Per Steinar Moen

Studentstyret evinnelige økonomisak går sakte men sikkert inn i et nytt kapittel. Ingulf Nordahl i det såkalte økonomiutvalget har i to år jobbet for å avdekke hva som førte til studentstyrets store underskudd på 200.000 kroner i perioden 1993–1996. På studentstyremøtet 1. september ble en ny foreløpig rapport lagt fram.

Etter det Utopia erfarer er det lite nytt som har dukket opp siden Nordahl la fram saken for studentstyret i fjor. I juni i sommer ble et tidligere medlem av studentstyret i den gjeldende perioden anmeldt av Nordahl, etter at en statsautorisert revisor hadde gjennomgått saken på vegne av utvalget. Etterforskningen har endret karakter, og kritikken nå går mer ut over samskipnadens manglende kontroll med studentstyret.

Det er flere årsaker til at studentstyrets økonomi kollapset i fireårsperioden. Hovedskylda må selvsagt studentstyrets tillitsvalgte og medarbeidere ta på seg. Med tilsynelatende manglende oversikt over studentstyrets økonomi, urealistiske budsjetteringer som tok høyde for overføringer fra universitetet som aldri kom inn, håpløse regnskapsrutiner og økte lønnsutgifter gitt på sommerfullmakter, er det ikke overraskende at dette rotet endte i et stort underskudd. Studentstyret hadde ikke nødvendig kompetanse for å forvalte slike beløp studentstyret ruttet med. Gisle Johansen, tidligere organi-

sasjonssekretær i studentstyret, sa den gang til Utopia at "vi drev politikk, ikke butikk".

Studentsamskipnaden må også i en viss grad ta på seg ansvaret for at studentstyrets kritiske situasjon ikke ble belyst tidligere. Regning etter regning uten dekning i studentstyrets budsjett ble ukritisk utbetalt av samskipnaden. Ingulf Nordahl mener sågar at "studentsamskipnaden sitter med det hele og fulle ansvar for en regnskapsføring med en rekke brudd på klare bestemmelser i regnskapslov, forskrifter og god regnskapsskikk."

Administrerende direktør i samskipnaden Vidar Bakken og studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes reagerer kraftig på utspillet. De mener at hvis samskipnaden sitter igjen med det økonomiske ansvaret for studentstyret, skulle det også innebære at samskipnaden er å anse som administrativ leder for studentstyret – noe begge parter vil anse som uholdbart.

Ansvaret må med andre ord ligge på tillitsmennene i studentorganisasjonene, og juridisk sett vil alminnelig uvitenhet og kompetansemangel hos tillitsmenn normalt ikke fritta for ansvar. Påtar man seg et verv innenfor studentorganisasjonen påtar man seg også et betydelig juridisk og økonomisk ansvar. Her driver vi butikk, ikke politikk.

Hvordan skal man sikre seg at dette ikke skjer igjen? Det er tross alt de færreste av oss som har den nødvendige regnskapsmessige kompetanse det kreves for å ha fullstendig oversikt over budsjett

i millionklassen. Gang på gang har studentorganisasjonene flauet seg økonomisk ut: Mange av de tidligere studentukene har gått med store underskudd. Studentradioen ble lagt ned etter å ha opparbeidet seg et underskudd fire ganger større enn studentstyrets. Utopia fikk et stort baksmell da flere års merverdiavgift på annonser måtte innbetales.

Kursing av tillitsvalgte, la organisasjonenes regnskap bli ført av profesjonelle (og dyre) regnskapsbyråer og en større kontroll fra samskipnaden vil nok føre til at de styggeste økonomiske uhellene vil forsvinne. Men det vil koste penger, tid og engasjement.

I ettertid kan det synes som om deler av økonomisaka har blitt blåst opp til for store dimensjoner. Statsautoriserte revisorer til 16.000 kroner har blitt engasjert, riksrevisjonen og undervisningsdepartementet har også blitt kontaktet. Nordlys og Tromsø har hatt flere store førstesideoppslag om saken. En person tilknyttet studentstyret har blitt anmeldt, og flere vurderes anmeldt. Studentstyret mener at utvalget snubler i oppløpet, og kritiserer utvalget sterkt for å ha brukt penger på revisor som ikke har blitt godkjent av studentstyret, for å gi mer informasjon til media enn studentstyret og for ikke å ha rådført studentstyret før Nordahl tok ut anmeldelse av et tidligere medlem av studentstyret.

Nordahl sier at han ønsker å gjenopprette tilliten til studentdemokratiet. Nå kan det se ut som om han også må gjenopprette sin egen tillit i studentdemokratiet.

Universitetet vil ikke ordne automat

Mens studielånsrenta stiger og matprisen i kantina øker, er det bare en ting å gjøre. Komme seg ut i jobb. Men universitetsledelsen ønsker å holde oss tilbake.

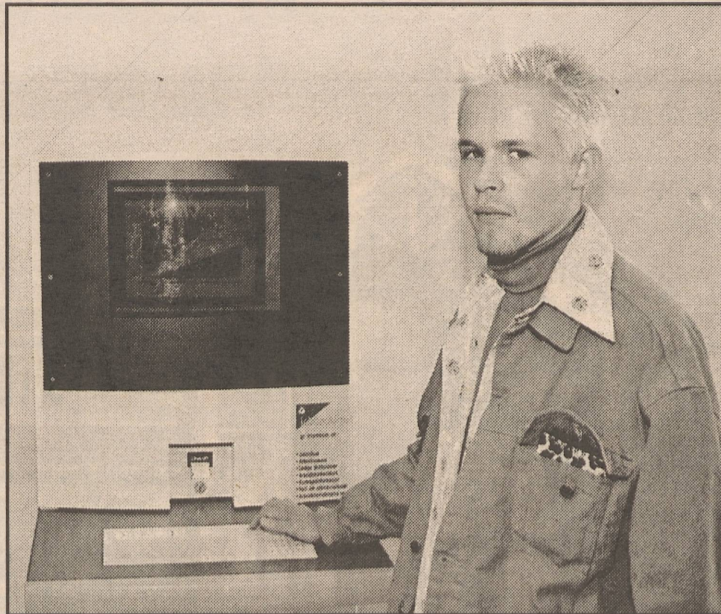
Per Steinar Moen
(tekst og foto)

Nå er tromsøstudentene så heldige at selveste Arbeidsdirektoratet for noen år siden satt opp en jobbautomat i Hovedgården ved siden av minibanken – slik at jobbsøkinga vår skulle bli mye enklere.

Der stopper idyllen. I april i år var Utropia den første avisa som avslørte at jobbautomaten ikke har fungert på flere år. Etter oppslaget regnet vi med at jobbautomaten skulle komme i drift rimelig kjapt. For det lovet jo vaktmester Sigleif Johansen (Utropia 8. april 1998):

– Automaten skal bli ordnet eller så skal vi få en ny. Hvis ikke det lar seg gjøre så skal den gamle ut.

Nåja. Feilen i april var at automaten ikke var tilkoblet telefonnettet, og den kjedelige beskjeden "Ingen summe-

Rune Thomassen er meget skuffet over at universitetsledelsen har oversett studentenes behov for å rette opp jobbautomaten i Hovedgården.

tone" dukket opp hver gang vi ønsket å boltre oss i jobbtildbud. Nå kommer det ingen feilmelding, bare en beskjed som høflig ber deg vente på hovedmenyen. Og vi venter. Helt til maten vi bestilte i kantina har blitt kald. Men fortsatt ingen hovedmeny, og vi er like langt borte drømmejobben vår som for noen minutter siden.

– Man skal ikke være mye paranoid for å tro at universi-

tetsledelsen bevisst gjør hva som helst for ikke å gi slipp på studentene. Ledelsen har jo for lengst skjönt at en student er verd omtrent 60.000 kroner i overføringer fra staten, sier en svært oppgitt og skuffet sivilarbeider i Utropia, Rune Thomassen.

Verken ledelsen eller vaktmesteren var tilgjengelige for kommentar.

Mobiltelefoner, Den siste landeplage

Det mobiltelefonrushet som Telenor og co. er så fornøyd med, får saksbehandlerne i Lånekassen til å skjelve i de nypressede buksene sine.

Irene Foss

Med den tidligere nevnte lette tilgang på bærbare telefoner, og sikkert en del andre årsaker, har økningen i antall telefonhenvendelser til Lånekassen vært eksplosiv. Bare i Oslo er det 75 prosent flere telefonhenvendelser enn året før.

Og distriktene følger trofast etter. Dette er da den manuelle telefontjenesten, der man får snakke med en saksbehandler. Kassafonen, som egentlig er infotelefonen, opplever også stor pågang.

Prioritere

Direktør Turid Hundstad forteller om vanskelige prioriteringer; skal man svare på telefonhenvendelser eller skal studenter og elever få penger raskt? Selv med alle saksbehandlerne ved telefonene ville de ikke greie å få unna køene.

Det sier seg selv når Lånekassen i uka før semesterstart, leser bes merke seg at dette

gjelder kun Osloregionen, mottar 22 300 oppringere til saksbehandlerne og 16 172 til Kassafonen.

Lånekassen tror en av hovedgrunnene er at kundene deres foretrekker å ringe fremfor å lese brosjyrer, brev og annen informasjon de får tilsendt.

Lånene i tide!

Med bakgrunn i det tidligere nevnte prioriteringsdilemmaet, og hvor ergelig det, som, tror jeg at jeg snakker for de fleste når jeg gir Lånekassen følgende råd: Nedprioriter telefonene og konsentrer dere om å få ut lånene i tide!

De fleste studenter vet hvor ille det er å vente dag ut og dag inn på et forsinket studielån. Tro meg Lånekassen, det er sure, dyre kroner vi får fra dere og vi trenger hvert øre.

Og alle dere vitebegjærlige, ring heller Kassafonen. Det er tross alt derfor den er der.

Klar for å oppleve verden?

Klar for dette!

Med Personkonto får du Postbankkortet som kan brukes i alle minibanker og i butikker over hele landet. Kortet kan dessuten brukes i utlandet. Praktisk for deg som vil slippe å reise rundt med mye valuta.

Rundt Tromsø på 20 minutter

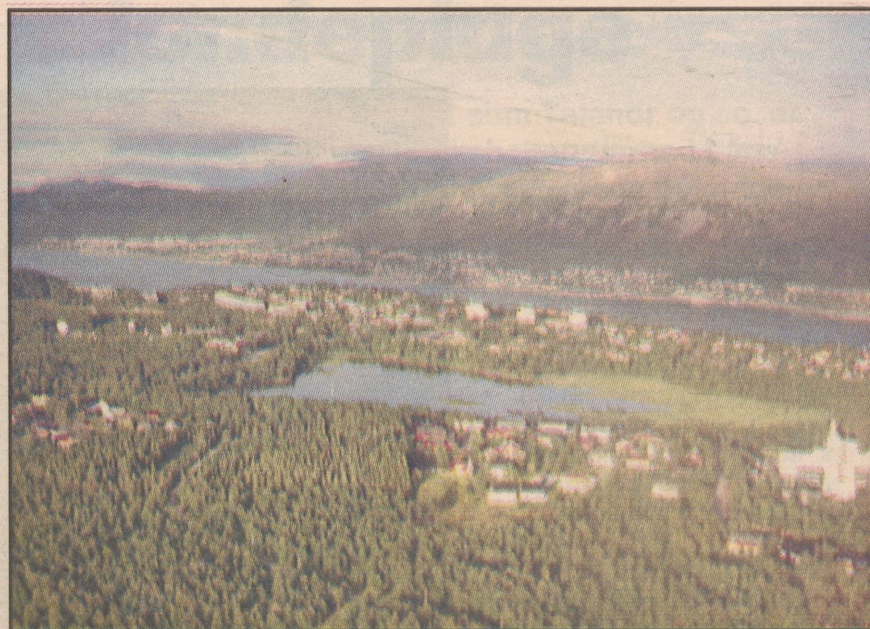
Det ante meg at verden ville se annerledes ut fra lufta. Lite ante jeg om at jeg skulle føle meg totalt fremmed for det jeg så. Gatene jeg har tråkket opp og ned de siste to årene beveget seg i helt andre retninger enn sinnet noensinne klarer å gjenfortelle.

fly el. flyge - flaug el. fløy - flydd el. fløyet (norr fljúga): flytte seg i lufta ved hjelp av vinger

fly: renne, springe, farte, flakse, f- i synet på en/f- hit og dit/f- ute om kveldene/f- med guttene

fly: mekanisk drevet luftfartøy som er tyngre enn luft, men som oppnår den nødvendige oppdrift ved aerodynamiske krefter

Tiden viste formiddag, været var ypperlig for en tur til Tromsdalstinden. Et raskt overblikk over losjien fortalte meg imidlertid at det lønte seg å holde seg ved teltene for å få et bedre bomiljø. Jeg skulle bare ta inn posten før jeg tok fatt på klesvask og Biblical Exegesis. En postanvisning gav meg anledning til et aldri så lite bybesøk, og jeg puttet de mørke plaggene på 40 grader før jeg trakk kølapp og satte meg ned og ventet på at de 15 foran meg i køen skulle være over alle hauger. Med 179 kroner ekstra i lommen kjørte jeg rastløst mot sydspissen og vennene ved havet. Ingen åpnet da ringeklokken lød, og jeg tok veien mot Hamna og slekta.

- Jeg har ikke tenkt på døden i dag

Morten var oppglødd og bad meg med på flyklubbens "ekstremt billige prøvetur". Jeg fikk ikke engang tenkt meg om før jeg sa "Ja", og opplevde raskt at pulsslagene kom i kortere og kortere intervaller. For en hundrelapp skulle jeg om mindre enn to timer få sett Tromsø fra lufta, og farkosten skulle være omtrent på størrelse med en Corolla. Jeg følte meg uvel og prøvde å unnsnippe med alle våpen. "Jeg kan ikke gjøre det, jeg har ikke tenkt på døden i dag." En innbilning om at faren for ulykker stiger proporsjonalt med at størrelsen på et fly minker raste gjennom hjertet. Langt inne kretset ideen om at man blir engler når man dør. Hvordan oppleves det, tro? Jeg angret på at jeg ikke hadde tatt fotturen til Tromsdalstinden tidligere på dagen. På vei til flyplassen skylte kvalmen gjennom hele kroppen, jeg har aldri opplevd lignende ubehag foran en flytur. Jeg elsker vanligvis tanken på å ha luft over, under, foran og bak. Det var kø for å komme opp i flyene, og i mellomtiden sto vi med hodet på nakken for å følge fly etter fly som forsvant og kom tilbake. Ville vårt fly komme tilbake, ville jeg komme tilbake? Ville det å dø være å komme tilbake? Var det i dag jeg skulle dø, ja, da hadde jeg i hvert fall opplevd noe unikt i mine siste minutter. Ville mine siste minutter være slutten eller begynnelsen?

Piper

Fem fallskjermhoppere gjorde seg klare for å gå om bord i et av de minimale flyene, og noe stykke tid senere seilte de i fritt fall over oss. De ble slynget oppover idet skjermene åpnet seg, vi følte oss små og samtidig lykkelige for at vi ikke hadde behov for slike utfoldelser for å presse adrenalinnivået. På vei bort til flyet tok jeg en siste oppsummering av livet, og minnet Janne på at jeg i det minste hadde det bra før jeg endte mitt jordeliv. En smilende flyger tok oss til Piper-en, som så ut som en levning fra mellomkrigsfilmene jeg engang så på TV. Trygghet og sikkerhet var ord jeg ikke turde ansettes av. Plassene ble fordelt, og jeg fikk setet bak piloten. Pulsslagene var nå oppe i en intensitet som jeg ikke kan tenke meg er målbar med noe instrument. Med effektiv rutine gikk flygeren gjennom alle funksjoner, og vi fikk hvert vårt head set med mikrofon på. Vi måtte huske på å ikke snakke mens tårnet snakket.

Utenfor meg s

Exit Langnes

Vi taxet bort fra det trygge miljøet på Langnes, farten økte og økte. Med ett slo flyet nesene opp mot det blå, asfalten lå alene og tom under oss. Jeg håpte vi landet mykt når vi styrtet. Kanskje havet var å foretrekke? Duren fra motoren overdøvet hjerteslagene så vidt det var, uten å nøle satte piloten kursen mot Hamna og skogen. Vi skimtet havet like før Kroken dukket opp under oss, og på oppfordring tok piloten oss mot Tromsdalstinden. Bærene er modne i Tromsdalen, Solveig, vi så det! Piper-en brukte krefter på oppstigningen, og den majestetiske toppen kom nærmere. Vi kom inn fra høyre, og jeg ytret ikke en stavelse, til tross for at tårnet var taust. Mens jeg tenkte på skumle vinder som når som helst kunne finne det for godt å slynge oss i fjellveggen, hylte kroppen "Du som har oss småbarn kjær, se til meg som liten er".

Fryktens overmann

På pilotens forespørsel om tilstanden nikket jeg "OK". Bak Tinden så jeg ukjente vann og farvann, uberørte sletter og steiner. Jeg var glad for at jeg ikke hadde tatt fotturen tidligere på dagen. Inni meg svulmet rusen mot taket i kabinen, gjennom metallet og opp til himmelen. Jeg begrenset inntrykkene ved å lukke øynene, og opplevde at det var her livet var, langt over fjellet som sto på sin stødige grunn. Utenfor meg selv kom jeg tett innpå realitetene i Pauls sang "Souvenir": "Everybody's got a handful of fear. But tomorrow it may only be a souvenir of the way it was 'til it went away". Over Fløya fløt vi på vinden, og et eneste "Halleluja" ljomet gjennom marg og bein. Universitetet åpenbarte seg i solskinnet, labyrinten var vakrere enn noensinne.

Hvor bor jeg?

Jeg skulle snart se huset hvor vaskemaskinen forhåpentligvis surret i sine monotone runder, men greide ikke for mitt bare liv å finne det mellom gatene og trærne. Er det noe sted jeg kjenner veien til, er det i hvert fall huset vårt. Utgangspunktet var i motsetning til tidligere det samme som solens, og jeg strevde en stund med orienteringen. Men så, ved et trylleslag, så jeg både gata, huset og vinduet på badet som jeg hadde glemt å lukke. Trakk jeg forresten ut kontakten til strykejernet før jeg dro? Etter en liten runde over resten av øya begynte piloten å snakke med tårnet, og vi nærmet oss utgangspunktet med stø kurs.

Engleperspektiv

Bakken kom nærmere, og hjertet var for lengst tilbake i normal takt. Min eneste tanke var "Kjære Gud, jeg har det godt, takk for alt som jeg har fått". Torbjørn Egner fikk æren av å beskrive lykken over å være tilbake i de levendes rekker igjen. Jeg overså i de neste timene både ustø føtter og urolig magemuskulatur. Livet hadde fått en ny dimensjon, jeg så dagligdagens omgivelser fra englenes perspektiv. Det må være fint å være engel, i grunn.

lv over byen

Tekst og foto: Ingrid Hedlund

Senter for menneskerettsrealiserende arbeid, samarbeid og fordypning ønskes ved Tromsø antirasistiske universitet!

Ved det fortsatt ikke - eksisterende men av ildsjeler siden flere tiår dypt Ønskede senter for menneskerettsrealiserende aktiviteter har erkjennelse både om menneskerettighetenes dypt etisk funderte verdigrunnlag, og om at kvinnesak naturligvis i vår nåtid endelig må avløses av MENNESKESAK fordi kvinners rettigheter selvsagt samtidig er menneskerettigheter, slått solide røtter lenge før det norske regjeringsskiftet med den etterfølgende opprettelsen av en verdikommisjon.

I år, da universitetsansatte både diskuterer universitetets ulike sentre, enkeltvis har blitt medlemmer av verdikommisjonen, og sammen med FN feirer 50-årsjubileet til Verdenserklæringen om menneskerettigheter, kan det være på tide å minne om dette faktum. Det ikke-eksisterende senteret har allerede både høyt kvalifiserte, engasjerte og meget aktive ledere, samtidig som det står over en unikt solid faglig kompetanse på området. Annerledes skulle det da heller ikke kunne være på et erklært antirasistisk universitet!

Verdikommisjonsmedlemmer har oppfordret almenheten til å komme fram med alle sine spørsmål, også innen asyl og flyktningeproblemene. Greit. Har dere svar, så skal det sannelig ikke mangle på spørsmål! Så: hvorfor er det slik at UDIs saksbehandlere uten domstolens innkobling både er behandlingsinstans og klageinstans for asylsøkende flyktnings søknader om asyl, opphold på humanitært grunnlag og familiegjenforening i Norge? Er det rettssikkerhet? HVORFOR?

Asylsøkende flyktninger har en så svak juridisk status i de land de søker beskyttelse i, at de også av advokater karakteriseres som omtrent rettsløse. Dette fordi den nasjonale lovgivning overalt har forrang foran internasjonale forskrifter, avtaler og konvensjoner, og fordi nasjonal lovgivning bare beskytter nasjonenes egne borgere (dvs. i land hvor den virkelig gjør såpass) ikke flyktende mennesker fra andre land. Er det verdifull rettferdighet?

Er det ikke i menneskerettsklæringens 50-årsjubileums ånd, om den moderne verdens internasjonale samfunn nå sammen utarbeider en praktisk oppfølging av de gode, etisk solide intensjoner som ligger i erklæringen, og endelig sørger for at asylsøkende flyktninger ikke bare skal ha rett til å søke om beskyttelse, men også ha en reell rett til å få det?

Jeg skulle inderlig ønske mitt fedreland Norge her ville foregå med et godt eksempel - og også

bli en internasjonal pådriver. Etersom det også var fedrelandet til Arnulf Øverland og Nordahl Grieg, og ettersom vi her utnevner fredsprisvinnere! Verdier langt eldre enn verdikommisjonen, den nåværende regjeringens eller vårt nåtidige, egosentrismeutviklende samfunns kan her danne et trygt og solid fundament -samtidig som vi som ekte framskrittrettede mennesker kan ta konsekvensen av de moderne innsikter om global etisk gyldighet og medansvar som vi erkjente etter den 2. verdenskrig og manifesterte i FNs Verdenserklæring for menneskerettigheter av 1948 - og gå aktivt og oppriktig inn for en global realisering av de viktige menneskerettskonvensjonene verden på de korte 50 år etterpå nå har utviklet, ratifisert og undertegnet; samt endelig å erkjenne at alt ikke er relativt, at vi kan bevirke noe, og at de grunnleggende menneskerettighetene både har og også må ha GLOBAL gyldighet. Det er nemlig verken mindre smertefullt eller noen mindre forbrytelse å lemleste som straff, torturere fanger eller "etnisk reise" folket, uansett hvor i verden dette enn skjer! Mennesker fra alle verdenshjørner bekrefter at vi føler alle nøyaktig den samme smerte. Av denne årsak alene er det at medmennesker i samtlige land verden over reiser seg så godt de kan i kravet overfor såvel nasjonale som internasjonale ledere for å bevirke de grunnleggende menneskerettighetenes realisering. Men for å få dette til, er det som allerede Vergil skriver i Georgica ikke nok å sette seg ned ved det syke fe (eller verdenssamfunn) og ofre til gudene. Eller som bonden sa, da naboen ba ham sette all sin lit til Vårherre etter at storflommen vi hadde for halvannet år siden seilte avgårde med fjøset og storparten av matjorda hans: "A, jeg tror nok at jeg må gjøre litt sjøl også, ja!"

Jeg oppfordrer særlig landets intelligentia, ikke minst her ved landets eneste universitet som respektfullt har erklært seg som antirasistisk, såvel som mitt fedrelands øverste myndigheter til å effektivt i handling disse innsikter på en slik måte at de uttrykte intensjoner framstår som redelige og oppriktige, og ikke som kynisk hykleri! For som den kjente, norske forfatteren Jens Bjørneboe skriver i Bestialitetens historie: "Om mennesket vet vi nesten ingenting, fordi vi ikke er underlagt 'lover'. Vi har bare gjort spredte observasjoner, og blant dem er observert en alt dominerende menneskelig trang til to ting: til bestialitet og til løgn." Likevel var han klart optimistisk: "Det finnes ingen nød-

vendighet i vår sinnssykdom." (Min understrekning.) Han har fullstendig rett! Men når skal menneskeheten modnes tilstrekkelig til å tilbakelegge det primitive stadiet med krigsidealisering, og isteden realisere menneskerettighetene? De fleste synes jo tross alt uttrykke enighet om at krig, bestialitet og folkemord ikke er noen spesielt prisverdig menneskelig aktivitet...? Eller er dette bare noe man sier for ikke å bli upopulær?

På det nasjonale plan stiller jeg meg personlig sterkt tvilende overfor verdikommisjonens mulighet til reell gjennomslagskraft som moralnormers utviklende og beskyttende instans. Dessuten mistenker jeg den for å være et skalkesul for den sittende regjering, sammen med nyoppsettelsen av et eget statsråd for utvikling og menneskerettigheter, slik at regjeringen feilaktig kan framstå som mer verdiorientert enn noen. Dens praktiserte asyl -og flyktningepolitikk viser noe ganske annet. Ikke uten grunn sitter mennesker på andre året i kirkeasyl her! Men Sokrates hadde helt rett han, da han sa at den som vil søke sannhet og samtidig beholde livet en stund, den må ikke befatte seg med statsaker. Vestlige politikere berger i dag riktignok sitt tilmålte liv, men ikke troverdigheten, for alle klartseende gjennomskuer at de som oppnår og forblir i sentrale posisjoner med særdeles få unntak både som lokale, nasjonale og internasjonale politikere først og fremst betjener seg av hykleri, drives av maktbegjær og utøver

kynisme! Likevel beklager de seg sterkt over folks mistillit. Der som de ville bestrebe seg på en gjennomført redelighet, og på å arbeide med folkets interesser istedenfor mot dem, ville tilliten komme av seg selv. Det gjelder også distriktpolitisk. Men naturligvis aller sterkest internasjonalt. Bare se hvordan verden ser ut nå! Det er liten grunn til å gratulere FN med 50-årsjubileet for menneskerett når vi betrakter krigsforbryternes fortsatte herjinger!

Til tross for denne realitet har jeg ikke den ringeste tvil overfor menneskerettighetenes reelle gjennomslagspotensiale overfor globalt smertelig erkjente, og senere universelt anerkjente, etiske verdinormer. Derfor vet i hvert fall jeg hvilke verdier som er framtidrettede, mest verd å satse på både nasjonalt og internasjonalt, .og 100% trygge prinsipper å bygge verdens alle samfunn videre på. Jeg trenger så absolutt ingen verdikommisjon til å fortelle meg den sannhet de lidendes ansikter og smerteskrig daglig uttrykker! Derimot er det frustrerende å måtte kjempe mot den smertelige avmakt som frarøver selv den aldri så klart erkjennede muligheten til å realisere det riktige. Det kan bli en passiverende frustrasjon. Alle har vi et ansvar som mennesker til selvstendig tankevirkosomhet. Men av og til får man selv på universitetene et inntrykk av at majoriteten tror det bent fram er forbudt å tenke selv! Skjønt her er Tromsø Universitet ikke like småskåren som andre. Det skal oppriktig sies til

universitetets ros, at dersom studenter først vil tenke, arbeide og skrive selvstendig, så gis det her tolerant tillatelse til det. Det gjør det spesielt verdifullt å få lov til å være student ved dette universitetet! For det å bare gjengi, om enn med aldri så nøyaktige henvisninger, det andre kloke mennesker som har levd før en har sagt, det er jo i realiteten bare de grunnleggende forstudier, og dessuten noe enhver datakyndig i dag like gjerne kan få diverse maskiner til å gjøre for seg. Det er først når vi får lov til å gå aller dypest i dybden med noe, og av hele vår sjel, med alt vårt engasjement, det er først da vi virkelig studerer. Det er dette jeg til min største glede har erfart at studerende her faktisk kan møte åpenhet for. Det er mange slags kunnskaper, og alt står ikke i bøker - så la oss bruke alt tilgjengelig både i og omkring oss selv - i tillegg til bøker!

Måtte universitetet aldri bli en masseprodusent av "oppgulpere", men forbli et levende interessert og like levende interessant miljø! Og kanskje kan man med tiden også opprette et senter for menneskerettsrealiserende arbeid her? For menneskerettsfordypende samarbeid mellom fagfolk og studenter innen medisin, psykologi, statsvitenskap, jura, språk, litteratur, sosiologi og andre interesserte faggrupper. Vær så snill å vurder dette seriøst! Det finnes ingen mer framtidrettet, og heller ingen viktigere oppgave! Så kom igjen! NÅ!

Mona Strøm

Var det bare jeg, Tove Bull?

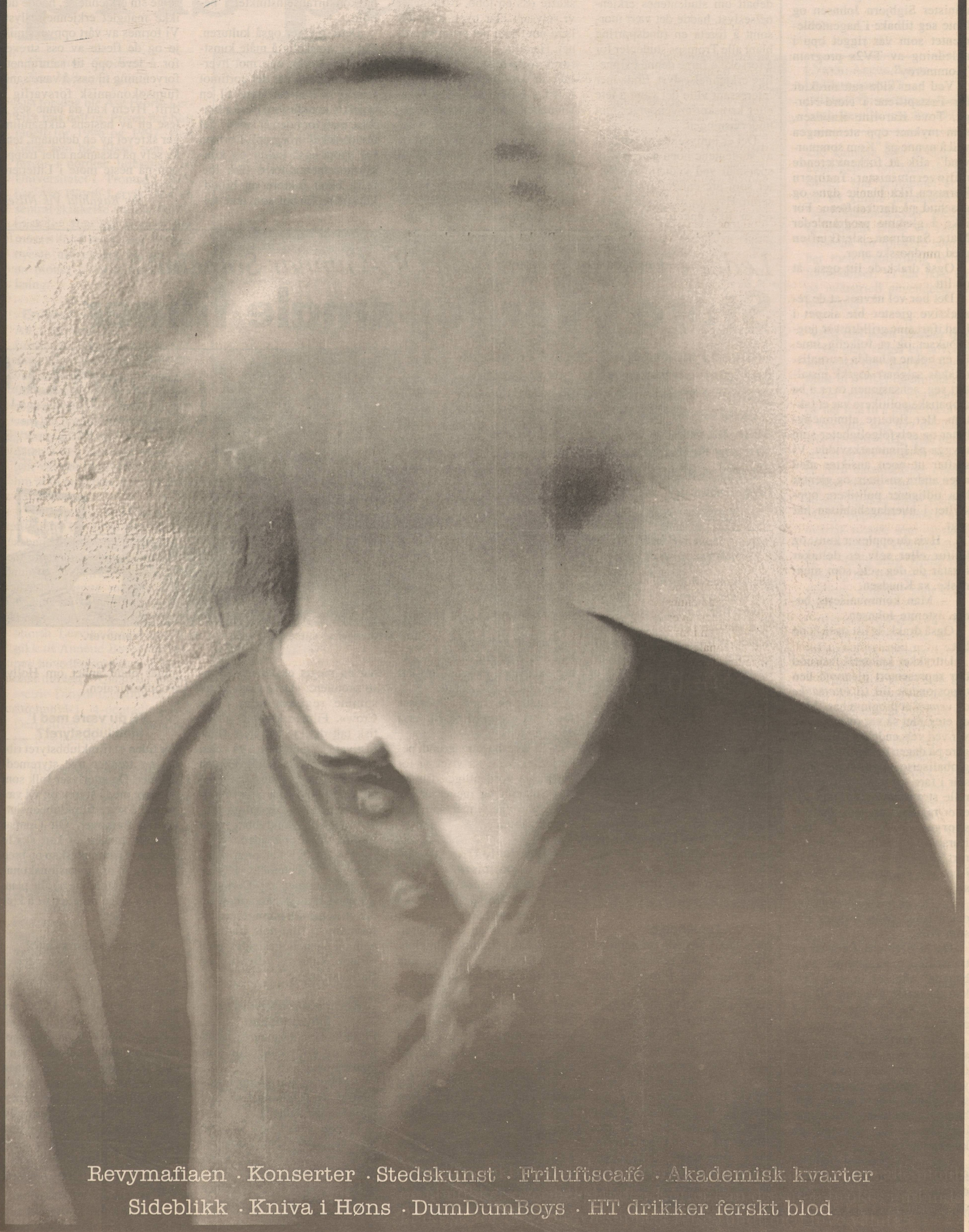
Var det bare jeg som registrerte at rektor ikke nevnte ordet "studenter" mer enn fire-fem ganger i talen sin under markeringen av universitetets 30-årsjubileum? Var det bare jeg som satt med en flau smak i munnen etterpå, og følte at rektor ikke gjorde det med vilje - men at det rett og slett aldri falt rektor inn? Er det så, Tove Bull, at studentene ikke er en del av det du kaller "universitetet vårt"? Det hadde gledet oss om du i stedet for å mase på Bondevik om penger,

heller gav ham et levende portrett av hva som skiller tromsøstudenten fra resten av studentene i landet, eller fortalte ham og de andre gjestene om DEBUT-uka, om biologi-ekskursjon og fotografisk work shop. Om det splitter nye hovedfaget på SV eller TSI som er 10 år i år. Jeg er sikker på at et lite blick utover kongeriket ditt, "universitetet vårt", ville gitt deg mer enn nok studentrelaterte aktiviteter å snakke om. Men vi får tilgi deg for denne gang, Tove Bull. En

rektor har først og fremst sitt budsjett å tenke på, en må selvsagt benytte anledningen til å "be for si sjuke mor og arbeidsplassene" når sjansen byr seg. En rektor har i tillegg rektorvalg å tenke på, og til alt hell skal studentene være representert i valgforsamlingen. Det kunne tenkes at Tove Bull ikke skal tale ved universitetets neste jubileum. Spør ikke studentene om årsaken.

Ingrid Hedlund

· kultursider

Revymafiaen · Konserter · Stedskunst · Friluftscafé · Akademisk kvarter
Sideblikk · Kniva i Høns · DumDumBoys · HT drikker ferskt blod

”Vi har fel atte’ en par trude-lutter tell!”, sa tidligere finansminister Sigbjørn Johnsen og lente seg tilbake i hagemøblementet som var rigget opp i anledning av TV2s program ”Sommerøy”.

Ved hans side satt direktør for Festspillene i Nord-Norge, Tove Karoline Knudsen, som myknet opp stemningen ved å nynne på ”Kom sommarvind” slik at forhenværende miljøvernminister Torbjørn Berntsen fikk blanke øyne og gåsehud på fargestiftene. For ikke å glemme programleder Matz Sandman, sleifkjeften med nordnorske aner.

Også drakk de litt også åt de litt.

Det bør vel nevnes at de respektive gjester ble skipet i land iført sine grilldresser, joggebukser og et folkelig lune. På en nøkne ø hadde journalistikkens salgbare logikk installert seg. sensasjonen over å ha empatiske politikere var et faktum. Her florerte alminneligheter og selvfølgeligheter som mygga på Finnmarksvidda. Vi skifter ut noen ansikter med noen andre ansikter, og gjentar hva tidligere politikere oppstyrtet i hverdagshabitten har sagt.

– Hvis du opplever kunst og kultur eller selv er deltaker forstår du deg selv som menneske, sa Knudsen.

– Man kommuniserer bedre, istemte Johnsen.

Også drakk de litt også åt de litt.

Uttrykket kulturell fastfood blir representert gjennom den tilposjonerte tid til *ettertanke* og *vemod* et program har. Men da etegildet så var over og alle var ved veis ende der man tidligere på dagen hadde pludret om globaliserte ungdommer som står i fare for å glemme kulturelle strømninger av lokal og/eller regional art, om distrikt-snorges (her Harstad)kulturtilbud, var det en rørt Berntsen som skred frem i baugen av glassfiberjolla og sa:

– Det er noe vemodig over det å reise. Man forlater lik-noe.

Da la Sigbjørn Johnsen en traust Hedemarkslabbe på ”shit-bagens” skulder med et ”Da kan du trøste deg med att’ en reiser ikke fra noe men tel noe!”.

Den samme mann har skrekvisjoner om at flere og flere mennesker innen den vestlige verden oppfatter seg som planetarisk reisende, beboere på en klode fremfor innbyggere av for eksempel en kystkommune.

Det var dette med helhetsforståelser som ikke nødvendigvis er strømlinjeformede da.

Sideblikk:

Med lisens til erkjennelse

Et nytt semester er alt i gang. Det betyr ny giv for studentorganisasjonene, i tillegg til de selvsagte; nye studenter på de ulike fagene. Etter sommerens debatt om studentenes erkjennelseslyst, hadde det vært morsomt å foreta en rundspørring blant alle Tromsøs studenter for å forsøke å finne denne evinnelige erkjennelseslyst. Enda mer interessant ville det være å lete etter kritiske innvendinger mot undervisningen.

Det er innlysende at svært få av studentene noen gang stiller spørsmål ved vedtatte sannheter som presenteres fra foreleseren. Hvorfor er det slik? Svaret er like enkelt, i de fleste

tilfeller, som det er skamkelig. Dagens ungdom har en ting til felles: Vi blir alle lært opp til å sikte mot eksamen, mot resultatet som en gang skal skaffe oss en jobb. I tillegg er vi selvsagt klar over at vi bør lære noe, men det er underordnet. Handlinger som ikke medfører fortjeneste i kroner og ører, er verdiløse i et så kapitalistisk samfunn som det norske. Unntaket som bekrefter regelen må være sportslige aktiviteter, som verdsettes mer og mer. I gamle dager så man opp til personer med mer enn gjennomsnittlig utdanning. I dag blir disse lærde nærmest betraktet som mindre intelligente for-

di de blir værende i underbetalte jobber, mens idrettsstjerne, die Übermensch, blir hyllet som guder. På alle områder i samfunnet gjelder det i dag å ha konkurranseinstinkt i behold.

Dette gjelder også kulturen. Det er vanskelig å måle kunstneriske uttrykk opp mot hverandre. I alle fall er det bortimot umulig å komme frem til en objektiv konklusjon. Derfor innførte man for noen år siden ”det utvidede kulturbegrep”. Dermed ble sport også kultur og konkurransementaliteten fikk fotfeste blant diktere og billedkunstnere. En bok som ikke sel-

ger, er i dag verdiløs.

Kunst, kunnskaper og erkjennelse må med andre ord kunne selges for å ha verdi i dag. Dersom studentene kunne selge sin erkjennelse, hadde det ikke manglet erkjennelseslyst. Vi formes av vårt oppvekstmiljø og de fleste av oss strever for å leve opp til samfunnets forventning til oss; å være samfunnsøkonomisk forsvarlig i drift. Hvem kan da unne seg å lese en av høstens diktsamlinger skrevet av en debutant, tenke selv på eksamen eller troppe opp på neste møte i Litterære Drypp?

Av Ragnhild Vik Nilsen

Leder i Tromsø Filmklubb Ole-Gunnar Solheim:

Store vyer for smale filmer

Tromsø Filmklubb har begynt på sesongen igjen og har nettopp gitt ut filmprogrammet for kommende semester.

– Splatter-hurragegrunndt perioden er over, nå viser vi kvalitetsfilm, sier Ole-Gunnar Solheim og oppfordrer alle filmelskende studenter til å melde seg inn i filmklubben.

Rune Thomassen
Cecilie Knoph Berg (foto)

Ole-Gunnar Solheim ble valgt som leder av Tromsø Filmklubb i mars i år, etter David Moen. Han ønsker filmelskende studenter velkommen til et nytt semester for og viser stolt frem høstens filmprogram.

– Høstens program er intet mindre enn knakende godt. Vi synes vi har fått til en god balanse mellom de uøddelige klassikerne og den blodferske filmen, sier han.

– Vi er filmpuritanere. Film skal være på kino, og vi viser «smal» film. Vi tar film som kunstart på alvor, fortsetter han. Filmklubben har i tillegg fått ny logo, laget av kunstneren Espen Gangvik som også er ansvarlig for plakaten og forsiden til programmet.

Temahelger

Innholdet i høstens program er organisert rundt prinsippet om at to eller flere filmer er satt sammen hver helg etter et temaprinsipp. Det blir helger med popkunstneren Andy Warhol, det blir Roman Polanski, Peter Greenaway, Sven Nykvist, islandsk film, kortfilm, nytt fra Østen og økumenisk helg. Økumenisk betyr felleskirkelig, for eksempel at katolikker og protestanter samarbeider. Et eksempel på det er filmen «Jesu Liv» som vises 10 oktober. Dessuten har filmklubben startet arbeidet med en europeisk minifestival i oktober.

Splatter-hurragegrunndt

Filmklubbene både i Tromsø og ellers i landet har tidligere vist mye filmer som kan sies å være alternativ, men med varierende kvalitet. Solheim mener sjangeren italiensk obskur B og C film er på vei ut.

– Ingen i styret har interesse for å sette opp slike filmer i dag, sier han.

– Splatterhurragegrunndt perioden er over, nå viser vi for det meste «ordentlige» filmer, sier Solheim og mener det er viktig å velge filmer som har visse kvaliteter.

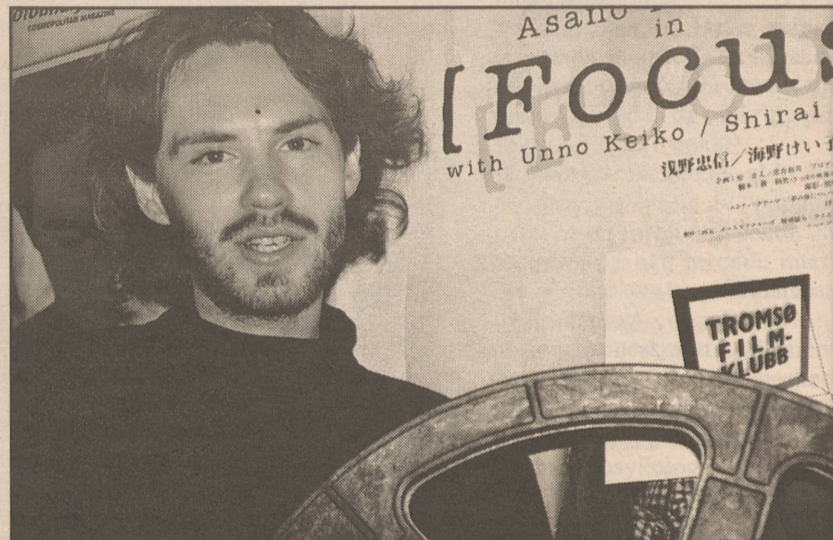
Eksklusiv Tromsø-premiere

Det er styret i filmklubben som bestemmer hvilke filmer som skal settes opp. Solheim mener filmklubben er en kulturbærer, forvalter av kulturarv. Filmklubben fanger opp de filmene som faller igjennom hos kinoene.

– Geografisk spredning er viktig når vi tar ut filmer, sier Ole-Gunnar Solheim og viser til programmet der det blir vist filmer både fra nord, sør, øst og vest.

Filmklubben viser en del gamle klassikere på nytt, setter dem inn i en ny sammenheng, et nytt perspektiv.

– Det er også viktig å ta vare på de helt nye, som ligger helt i bresjen for å skape nye trender, sier Solheim. Et eksempel på det er filmen «Dark City» som

Filmklubben skal satse på kvalitetsfilm i tida framover.

har en meget eksklusiv Tromsø-premiere. «Dark City» er av samme regissør som «The Crow». Filmen kommer praktisk talt direkte fra årets filmfestival i Cannes uten å gå veien om ordinær kinovisning. Filmen får ikke kinodistribusjon i Norge. Den ble vist på Quart-festivalen i sommer, og vil gå runden i landets filmklubber i høst før den slippes på video.

«Dark City» har premiere i Tromsø 26 september. I følge filmprogrammet er «Dark City» en «kafkaesk paranoia-film for et nytt millenium, tematisk forankret i film-noir tradisjonen og visuelt beslektet med «Blade Runner», «Brazil» og Batmanfilmene

Kompetanseheving på filmkunnskap

Filmklubben arrangerer seminarer og filmskoler for sine medlemmer.

– Målet er å gi kompetanseheving på filmkunnskap, sier Ole-Gunnar Solheim.

I dette semesteret blir det ikke seminarer. Når neste avholdes er ikke helt avklart ennå, men filmklubben regner med å holde seminar neste semester. Tidligere har det vært holdt se-

minar blant annet om Hollywoodmusicalen.

Vil du være med i filmklubbstyret?

For tiden er filmklubbstyret ribbet og trenger nye styremedlemmer. De etterlyser folk som vil være med i styret, og vil være med å styre filmklubbens utvikling fremover. Ole-Gunnar Solheim mener du kan skaffe deg større filmkunnskap og bred erfaring i organisasjonskunnskap da du får jobbe på alle plan, alt fra å selge billetter til å kjøpe inn filmer.

Kjøp medlemskap!

Alle filmklubbens visninger er på Verdensteateret. Lørdagsvisningene starter kl. 14.30 og søndagsvisningene kl. 15.00 om ikke annet er opplyst i annonseringen. For å gå på visningene må du være medlem i Tromsø Filmklubb eller en annen filmklubb tilknyttet Norsk Filmklubbforbund. Medlemskapet er halvårig og koster kr. 60,- Inngang på alle visninger er kr. 30,-. Du kan kjøpe medlemskap i filmklubben i billettluken på kinoen. Løp og kjøp!

Forskning settes pris på

Marianne Søndmør
Ken Mølmann (foto)

Sist torsdag ble Åse Hiorth Lerviks pris delt ut. Prisen har blitt utdelt for 1996 og 1997. Helt siden hun ble tilsatt som professor i nordisk litteratur ved Universitetet i Tromsø i 1971, har Åse Hiorth Lervik vært en sentral skikkelse i norsk akademisk liv. Hun har gjort en stor innsats for å bygge opp Norges nyeste universitet, og hun var en pioner i norsk kvinneforskning.

Enighet om prisvinnerne

Alt i alt kom det i 1996 åtte forslag fra fagmiljøet på kandidater til prisen mens det i 1997 var seks. Utvalget som sørget for en vurdering av hovedfagsoppgavene understreker at alle som ble nominerte må anses for å være godt kvalifiserte kandidater. I den endelige vurderingen var det likevel full enighet om at to utmerket seg som prisvinnere.

Tildeling av Åse Hiorth Lerviks pris for 1996 gikk til Elisabeth Eriksen for hennes hovedfagsoppgave i arkeologi med tittelen: "Arkeologers søken etter de første menneskene i Norge: et forskningshistorisk tilbakeblikk". Tildeling av Åse Hiorth Lerviks pris for 1997 gikk til Annette Bayer for hennes hovedfagsoppgave i kjemi med tittelen: "Catalytic Asymmetric Dihydroxylation of 1,5-Diphenyl-1, 4-pentadien-3-ol Derivatives. A model for Kinetic Resolution".

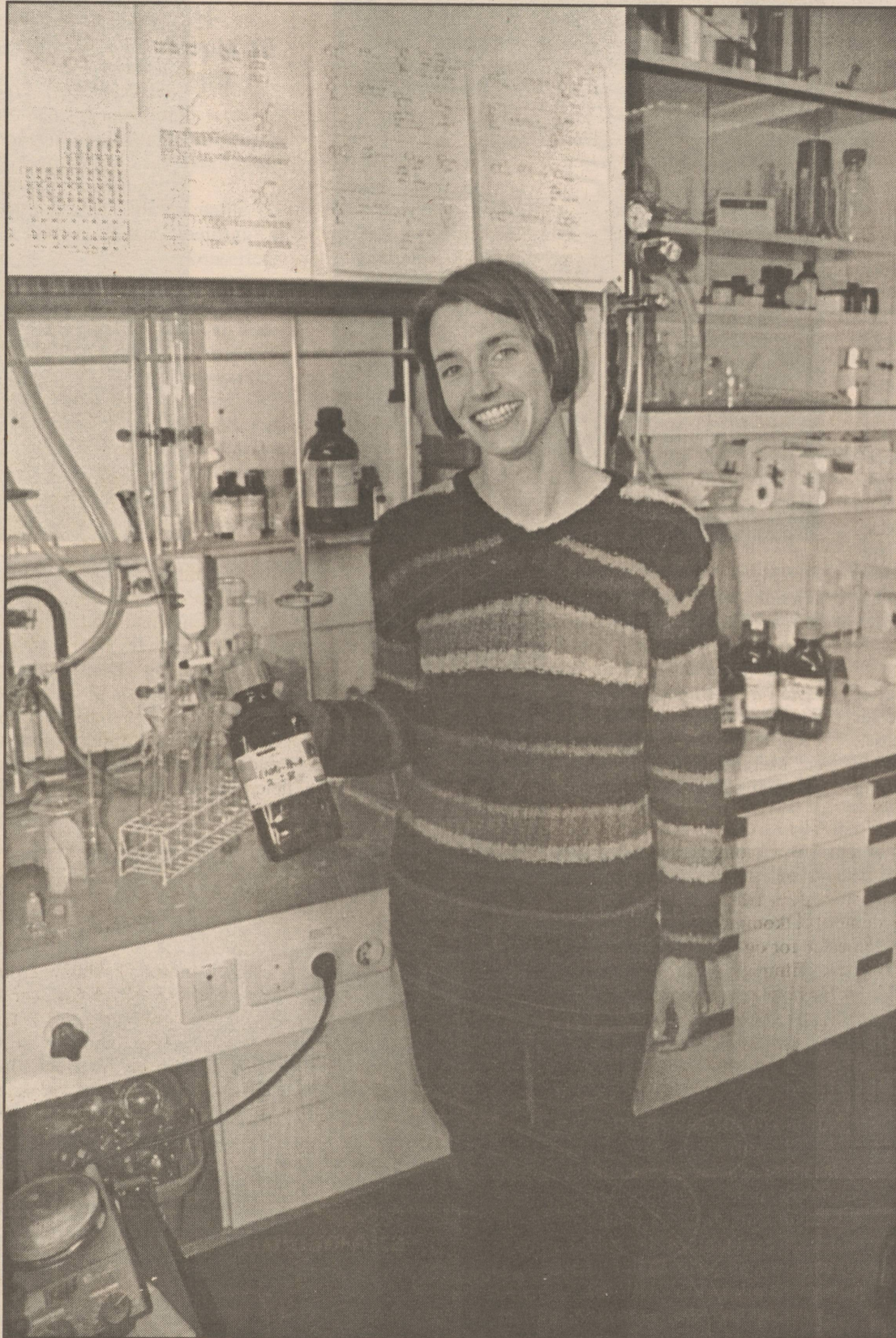
Interesse for organisk kjemi

Annette Bayer har jobbet med doktorgraden sin innenfor organisk kjemi siden januar 1998. Hovedfagsoppgaven avsluttet hun i oktober i fjor. I begge tilfeller jobber hun innenfor asymmetrisk syntese.

– Klart det er artig å få en pris, spesielt når den er av tverrfaglig karakter, smiler en nokså avbalansert og oppmerksom Bayer. Til tross for at hun har problemer med å formidle hva arbeidet har gått ut på, både teoretisk og praktisk, til en skarpe utropist, er hun villig til å forlenke det hele.

– Hva er speilmolekyler og hvorfor er disse interessante å forske på?

– Syntese peker tilbake på at man lager molekyler ikke sant? Ja og det jeg har jobbet med når det gjelder syntese er ei framstilling av molekyler som er lik bortsett fra at de er speilbilder av hverandre, på samme måten som høyre hande aldri blir lik sitt speilbilde - venstre han-

Annette Bayer har fått Åse Hiorth Lerviks pris for 1997.

den. En stor del av oss og verden rundt oss består av slike "speilbildemolekyler" og ofte er bare en av de to mulige. Dette medfører at det ene speilbildet kan være en medisin, mens motstykket kan være skadelig. Derfor er det viktig å være i stand til å framstille rene "speilbildemolekyler". Men "speilbildemolekyler" oppfører seg for det meste likt og er derfor vanskelig å skille fra hverandre. En måte å unngå dette problemet på er å utvikle reaksjoner som bare produserer ett av speilbildene.

Bayer hever hendene sine og ser spørrende på undertegnede.

– Jeg har studert en reaksjon

som er kjent for å produserer ett av to "speilbildemolekyler". Vi ville vite om denne reaksjonen også var i stand til å skille to "speilbildemolekyler" ved at det ene reagerer mens det andre blir igjen. Dette var ikke mulig. For å finne ut hvorfor og hva man eventuelt må gjøre for å få dette til har jeg forandret på flere parameter i reaksjonen og studert effekten på produktet. Til dette har vi brukt en litt spesiell og ny ide - et triks som gjør det lettere.

Bayer blar lett gjennom boken hvor oppgaven hennes er.

– For å gjøre forvirrelsen komplett: Trikket gikk ut på at jeg startet med en forbindelse

som er identisk med sitt speilbilde altså ikke et "speilbildemolekyl". Vårt molekyl bare later som om det er et "speilbildemolekyl", fortsetter hun.

Annette har også utarbeidet forslag for hva man bør prøve videre for å løse problemet. Videre mener hun at ideen eller trikket også kan brukes på andre asymmetriske reaksjoner. Nettopp dette er spennende.

– På hvilken måte vil du si at oppgaven din har praktisk relevans?

Bayer sier at oppgaven er mer av generell interesse - grunnforskning.

– Vi har utviklet en modell for å studere et fenomen. En

Navn: Anette Bayer
Alder: snart 27
Status: Prisvinner av Åse Hiorth Lerviks pris for 1997

kan kanskje sier at den øker kunnskapen om kjemiske reaksjoner. Når problemet er løst vil en kunne produsere rene "speilbildemolekyler" med sukkerstruktur. Disse vil være interessant for forskere som jobber med framstilling av slike forbindelser. Vi har ikke tenkt på industriell anvendelse, mener Bayer.

Velg det som passer deg!

– Når man velger en hovedfagsoppgave bør man kanskje først finne ut hvilket fagområde som virker spennende, hva man liker og har lyst til å jobbe med. Prøv å forestille deg hva det daglige arbeidet blir. Liker man praktisk arbeid på laben eller vil man jobbe med datamaskiner eller lignende? Snakk med flere av de ansatte og ikke minst studenter. Mange oppfatter kanskje asymmetrisk syntese som vanskelig i starten men det kommer gradvis og er veldig artig. Kjemi er allsidig og her fins det mange forskjellige områder som er spennende!

Her avbrytes vi av en kollega som, for undertegnede, ser ut til å bære en metallkolbe fylt med tørris inn på laben.

– Jeg visste at jeg ville jobbe med asymmetrisk syntese, det virket spennende. Jeg gikk til de ansatte og spurte etter oppgaver og undersøkte hva som virket interessant. Et hovedfag skal selvsagt være relevant for den enkelte student. Det at hovedfag skal være en forskningsoppgave er også veilederens ansvar.

– Min veileder var Jon Sigurd Svendsen. Men jeg har også hatt mye glede av å diskutert med de andre ansatte på seksjonen og mine medstudenter, selv om de ikke er innenfor det samme fagområdet. Ofte må også jeg sette meg inn i hva de gjør.

Kjønn og fag

Da Bayer avsluttet hovedfag var de ni hovedfagsstudenter.

– Vi har ingen vitenskapelig ansatte som er kvinner innen organisk kjemi. Her er en kvinnelig professor på hele instituttet. Ellers har vi faste stillinger. Når det gjelder stipendiater utgjør kvinnene 50%. Det samme gjelder forskerstillingene over hele instituttet. Ellers er her tre ingeniører hvorav to er kvinner.

Bayer skal være ferdig med doktorgradsavhandlingen i 2001 hun regner med en periode et annet sted selv om hun stortrives i Tromsø.

Slave av egne schlägers

I en smekkfull Lysgård på MH-bygget var Dum Dum Boys tilbake for å sette et høylytt sluttstempel på DEBUT- ukas utsvevende arrangementer. Deres siste cd, "Totem", har kanskje ikke solgt allverdens, men Dum Dum live er og blir en maktdemonstrasjon i hvordan rock'n roll skal leveres.

Håvard Stangnes
Cecilie Knoph Berg (foto)

"Det her skal bli et sollid harabaill!!!," roper Prepple ut etter første låt, "Hei Gud", før et Dum Dum Boys i storform sparker i gang med "En vill en". Publikum ser ut til å ta han på ordet. 1200 feststemte hopper som gale. Scenen går i blått, røyken siver ut, vi får "Krimm" fra "Pstereo" og Prepple er fanden sjøl.

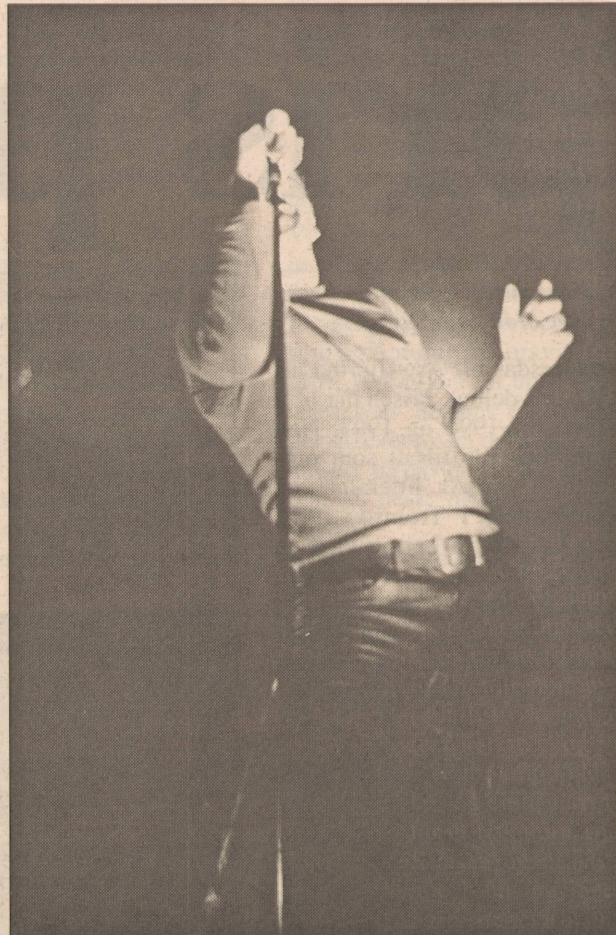
Publikum kyler ølglass fram og tilbake, og flere havner på scenen. Prepple får et i skuldra, men bare flirer. Gitarist Kjartan og bassist Aslak gliser, nipper noe brunt og kjederøyker Prince. Sola på trommer ser ut som broren til Mao, og forteller dårlige vitser mellom låtene. Gutta ser ut til å være i storform. Atle på brett er den eneste som ikke har humøret helt på topp, virker det som.

Gamle låter fortsatt eldst

Publikum roper på "Slave" før og etter "Brændeviiin", fra sisteskiva. Det ser ut som de gamle låtene fortsatt er eldst, og vi får alle sammen; "Boom Boom", "Møkkamann", "Mitt hjertes trell" og

Fanden sjøl.

selvfølgelig "Slave". Det er kanskje skjebnen til et band som har produsert såpass mange rockeklassikere som Dum Dum Boys, at når publikum i stor grad er drita fulle, er de ikke interesserte i å høre annet enn de gode, gamle låtene de hørte på klassefest i niende. Prepple kler av seg på overkroppen og er "Metallic hvit". Utopias kvinnelige fotograf skyter magasinet tomt.

Dum dum og deilig

Etter ordinær spilletid ble det hele tre ekstraomganger i Lysgården. Først med 2x Knudsen & Ludvigsen, "Lulu fra Honolulu" med Kjartan på vokal, og "Dum og deilig", før sedvanlige "Splitter pine". Etter 2 minutters pause fikk vi enda flere gamle slagere, før siste utblåsning med fotballlåta "Bønda fra nord". Med et publikum i 100 hele tida, selvfølgelig.

Ikke bare rutine

Det virket som om Dum Dum Boys var lykkelige over å få spille for et stort publikum igjen, etter å ha spilt rundt på ungdomshus i Finnmark ukene i forveien for lørdagens konsert. Mange band lar nok mye gå på rutine etter 30 spillejobber på turnè. Hvis Dum Dum Boys gjorde det denne gangen, skjulte de det vidunderlig godt.

Dum dum leverer varene.

Ingen selvfølge å selge 50.000

Alle store stjerner er som kjent minst en halv time forsinket, Dumdum Boys er intet unntak. En drøy halvtime etter avtalt intervjuetid kommer bandet slentrende inn bakdøra på MH-bygget. Etter litt mer litt venting fikk Utropia 10 minutters audiens hos bassist Aslak Dørum.

Håvard Stangnes
Cecilie Knoph Berg (foto)

Ubarbert og rufsete, som seg hør og bør for en rockebassist av nasjonalt format, kommer Aslak Dørum tustende med sigarettpakka stikkende opp av lomma, og et melkeglass med noe brunt oppi i handa. Vi slår oss ned på et fredelig rom, og han viser seg å være både medgjørlig og hyggelig..

- Ok, skyt i vei, sier Aslak. Og vi skyter.

Dumdum Boys innviet MH-bygget som konsertlokale for

spille i Tromsø blitt mer som å spille i andre store byer i Norge.

Hvordan er det å spille på sånne "studenthappenings" i forhold til "vanlige" konserter?

- På de fleste store stedene vi spiller er det nesten alltid studenter som arrangerer konsertene, derfor er det "vanlige" publikumet vårt ofte nettopp studenter. Av den grunn er vel ikke forskjellen særlig stor. Vi var forresten i Kautokeino for litt siden, der var det en del sanger på over 60 år blant publikum, som kanskje ikke lagde så mye

at alle og enhver av publikum skal være helt fokusert på det bandet står og leverer. Det vil alltid være en del av publikum som havner på scenen når de egentlig bare er ute på byen.

- Kan det ha å gjøre med at ikke alle band tar seg selv

sal skal stå å være dypere fokusert på det som skjer på scenen. Folk er jo ute for å ha det gøy.

Hit-orientert publikum

Den siste cd-en deres, "Totem" har ikke akkurat tatt av salgsmessig...

- Nei, det er sant, det. Men det er ingen gitt å selge 50.000 plater i Norge, uansett hvem du er. "Totem" har vel solgt omtrent 20.000, ca. halvparten av den forrige. Ikke spør meg hvorfor. Jeg synes de er jævla fin, jeg.... Platekjøperne er nok mye mer hit-orienterte nå enn før. Folk hører en låt på radioen, og så kjøper de plata. Når vi er i studio sitter vi ikke og tenker "nå skal vi lage en hit," det blir for teit. Vi er ikke 18 år heller, selv om vi sikkert av og til oppfører oss som om vi var 12...

- Apropos hit-orientert publikum; det er ikke litt kjipt å tenke på at den største hiten dere har hatt på mange år er en fotballsang?

- Ikke et godt ord om ditt bysbarn, Jørn Hoel, men den der låta hans har jo ikke noe med fotball å gjøre. Vi er ganske fotballinteresserte i bandet, så vi tenkte at noen måtte jo lage en ordentlig fotballåt. "Bønda fra nord" var egentlig en slags flipp. Den ble spilt inn omtrent ei uke før VM, og hadde ikke Norge slått Brasil hadde den sannsynligvis aldri slått an som den

gjorde. Vi fikk mye gratis på den måten. Derfor er det kanskje ikke helt fair å sammenligne den med en vanlig singel.

Ingen forskjell live

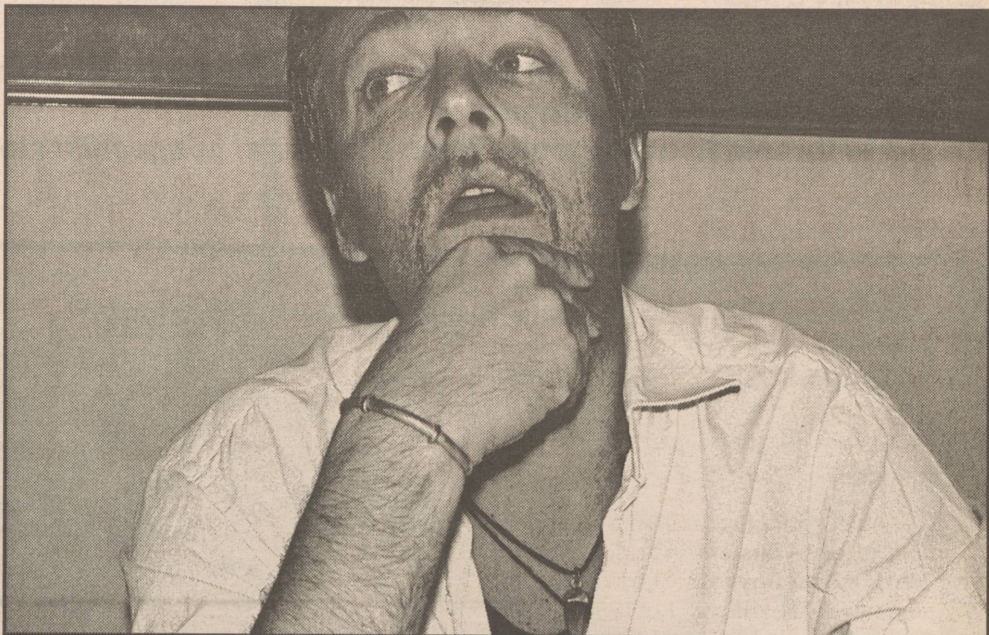
- På tross av relativt få solgte plater kommer publikum like fullt strømmende til konsertene deres. Er det bare av gammel vane?

- Jeg ser ingen grunn til at vi skulle merke noen stor forskjell. Vi har hatt ca. 30 jobber før denne i Tromsø, og skal vel ha omtrent 30 til før vi er ferdige med å turnere. Det vil si omtrent 10.000 besøkende, og det er fortsatt bare halvparten av de som har kjøpt skiva.

Positivt med bredt musikktilbud

- Kan de relativt lave salgstallene av "Totem" være en del av en trend? Er gitarbasert rock på vei ut?

- Tilbudet på musikkfronten er mye bredere nå enn før. Folk har mange flere sjangre å velge i nå for tida, techno og alt det der - jeg har ikke peiling på sånt. Det er egentlig bare sunt. Nå kan ungdom i mye større grad selv gjøre seg opp en mening om hvilken musikk de synes er bra og mindre bra. Såfremt det vi holder på med kan kalles gitarrock, tror jeg ikke gitarrocken er på vei ut. Den har bare fått litt mer konkurranse.

et år siden. Hva synes der om lokalet i forhold til de andre stedene dere har spilt på i Tromsø?

- Var vi de første? Kult. Det var på en sånn erotisk greie, var det ikke? Jeg synes egentlig ikke det var så veldig erotisk..., men konsertlokalet er bra, sett ut fra at det ikke er bygd for å være det. Vi har spilt på diverse halv-dårlige diskoteker, som har tatt 3-400 mennesker, de gangene vi har vært i Tromsø. Dette lokalet er mye bedre. Nå er det å

liv. Hvis man ser sånn på det er vel studenter et takknemlig publikum å spille for...

Bare fest og fyll?

- En del kjente norske band har i det siste uttalt at det norske konsertpublikumet nå for tiden er mest ute etter å feste og drikke seg fulle, og ikke bryr seg så mye om det artistene prøver å formidle. Har dere merket noe til det?

- Jeg er ikke enig i akkurat det. Det er helt urealistisk å tro

like høytidelig?

Aslak retter seg opp og fyrer opp en sigarett av strengt merke. - Nei, ikke i vårt tilfelle i hvert fall. Vi tar det vi holder på med veldig høytidelig, i studio kanskje litt for mye også. Det er bare sånn det er. Man kan ikke forvente at en hel konsert-

"Vi har spilt på diverse halvdårlige diskoteker, som tar 3-400 mennesker, de gangene vi har vært i Tromsø. Dette lokalet er mye bedre. Nå er det å spille i Tromsø blitt mer som å spille i andre store byer i Norge."

--Aslak Dørum, rockestjerne

Stedet

Stedet kan være så mangt. Det kan være lys og stoff eller det kan være virksomheter og handlinger. Alle har vi forhold til ulike steder. Noen av oss har et *spesifikt* sted.

ALLE FOTO: INGVLID CECILIE HOLANN

Stedet ledsages av en stemning...

Marianne Søndmør

Hva er sted? Svaret er like uhandgripelig som steder er fylt av irrganger. I hverdagspråket anvendes ordet sted på flerfoldige måter. Mange vil være enig i at byer, mindre småplasser, hus, torg og gravlunder utgjør noen steder. Der kan være steder i naturen og der er landskap som danner spesielle steder. Stedsnavnene forteller oss om arv og om at vår fortid har formet dem. På Tromsøya har vi blant annet Bjerkaker eller Solligården. Enkelte mener at det å være er å være på et sted. Det kan innebære å være på Tromsdalstinden, i Kaldfjorden på Mack-kjelleren, eller snarveien mellom hjemmet og naboen. Samtidig kan stedet være i oss. Noe som tar bo i den enkelte.

Stedskunst

Flere har skrevet om steder. Her i nord finner vi blant annet filosofene Jacob Meløe og Anniken Greve samt arkitekten og arkitekturteoretikeren Christian Nordberg-Schulz.

Nordberg-Schulz' arbeid preges av hans forankring i det å

være arkitekt og billedkunstner. Jacob Meløe skriver om Nordberg-Schulz i sin artikkel "Steder": "...han lærer oss både å se og å tenke." Graver vi dypere i enkelte av Nordberg-Schulz bøker vil vi se at han erstatter ordet arkitektur med "stedskunst". Arkitektur er her "kunsten å skape steder", der livet kan finne sted. Når en handling forekommer eller noe skjer sier vi at "det finner sted". For Nordberg-Schulz er arkitektur og handling knyttet sammen.

Stedskunst er helhetens kunst. Målsettinga er å skape "verdensbilder" som viser oss hva de tingene som omgir oss i sitt samspill er. I dette samspillet finner livet sted. Bildet(eller samspillet) gir rom for og uttrykker den stemningen handlingene trenger. Siden stedskunsten i teorien tar for seg "hele" livsverdenen, er den ofte referert til som "moderkunsten"-det opprinnelige. Samspill står for vår tids forsøk på å "gjenerobre det mest opprinnelige" uten å benytte oss av fortida skikker og stiler. Bildene her er noe mer enn sine bestandsdeler.

Arkitekten binder den samlede helheten. I prinsippet består helheten i et forhold mellom jord og himmel. Umiddelbart erkjennes helheten som stemning eller det som er. Stedskunsten kan dermed studeres som en evne til å se. Man har nærmest et tredimensjonalt blikk. Å skape et sted er selv en kunst. det handler om å ha en evne til å være mottakelig for omgivelsene.

Stemning

Stedskunstens midler er arkitekturens språk. Stedet kan være en regional eller lokal utgave av "alle steders væremåte". Dermed blir den almene væremåte mottakelig for et hav av tolkninger.

I sammenheng med Nordberg-Schulz' tolkninger er helheten en identitet som inkluderer horisont. Stedet ledsages av en stemning. I prinsippet uttrykker stemningen *fred* eller det enkelte vil kalle harmoni. Fred er ikke nødvendigvis noe som oppstår der ufreden opphører. Freden går forut for enhver ufred. Nordberg-Schulz sier: "Stedskunstens dypeste mål er

derfor å la freden herske slik at tilstedeværelsens momenter skal kunne iverksettes." Enkelt sagt innebærer dette en respekt for det som er, slik at for eksempel ankomst, møte, samvær og forklaring blir meningsfulle øyeblikk i den enkeltes og fellesskapets liv. I det gamle Hellas var tempelet et uttrykk for pakt mellom naturens krefter og de menneskelige egenskaper som ble lagt til det gudommelige. Man oppfattet her det gudommelige som et uttrykk for noe menneskelignende. Her får stedskunsten en oppgave i å etablere et "vennskapsforhold" mellom mennesket og omverdenen; en pakt.

Når denne oppgaven trer i kraft blir deler av det som var tilfeldig og skjult avslørt og fremstilt. Siden stedsbildet er noe som skjer tilfeldig, må det gjenerobres kontinuerlig. Dette kan blant annet gjøres via handlinger og de verktøy vi har.

Virksomhet

Jacob Meløe knytter også verden, eller vår omverden, til våre handlinger eller virksomheter. For eksempel vil flat mark og

kupert terreng få en annen funksjon etter at hjulet og vogna kom inn i vårt bilde. Meløe siterer blant annet antropologen Gregory Bateson som nevner: "...a difference that makes a difference." Mennesket lager og bruker redkaper. Samtidig gjør redkapene noe med tilværelsen vår. Meløe trekker naturligvis inn robåten som et typisk eksempel på et redskap som har dannet grunnlag for våre stedsverdener. Ord som leia, stoa, vika, holmen og lignende illustrerer hvordan vi navngir og inndeler kystterrenget slik at det får en skikkelse, identitet og mening. Alt dette, det bestemte berget, strømforsidene i den sjøen, kan kortes ned til "et sted det er godt å legge til med båten", slik Meløe formulerer det.

Fiskeren og båten

Båten kan for fiskeren være et kjærlighetsobjekt eller i motsatt fall en skamlett. Båten kan også være et tegn på fattigdom eller vanskjøtsel. Samtidig er båten et punkt man ser verden fra. Dette samspillet viser en ytre beskrivelse av de virksom-

... en pakt mellom menneske og omverden.

heter vi foretar i denne verden. Begrepet "et sted å legge til" gis av språket som et resultat av våre virksomheter, stemninger og opplevelser. Når vi utfører ulike gjøremål og møter andre finner handlingen sted. Gjennom båten lærer fiskeren terrenget, landskapet, bølgene, hvor det er grunt eller dypt. Det er disse stedene fiskeren har viet sitt liv til. Stedene opptrer i form av flere ord og uttrykk for blant annet vær og vind som kan forekomme i den fjorden eller i den vika(selv hadde jeg nesten glemt uttrykket "bremhester" inntil filosofen Viggo Rossvær tok det i bruk under en forelesning). Delene er i møte med hverandre. Nøyaktig samme tilfelle finner vi også blant reindriftssamene som følger reinsdyrene gjennom alle årstider.

Meløe trekker også frem et praktisk eksempel fra samisk språk. Det samiske ordet for liv, ællin; og det samiske ordet for en reinsdyrflokk, ællo, har begge sin opprinnelse fra verbet ællit som betyr å leve. Slik ser vi et eksempel på en relasjon mellom virkelighet og virke.

Total forståelse

Stedsbildet som helhet kan oppleves via en sammenbindende opplevelse. Selv om dette betyr en synlig og visuell opplevelse innebærer det total forståelse. Kanskje snakker Schulz om en immatriell intuisjon? Slike opplevelser er det som bunner i ut-sagn som : "Æ é nordlønning æ" eller "æ é vesteråling". Du er stedet ditt sier Schulz. Øyeblikket, opplevelsen og historien får mening. På samme måte kan vi være med i tonerommet når vi lytter til musikk. Vi ser altså at både Meløe og Schulz trekker frem stedet som konkrete plasser på jorden. Nå er jo ikke alle plasser steder. Et sted må ha mening. Stedene blir altså betegnende for hva som gir mennesket mening. Anniken Greve har skrevet: " Stedenes tilsynekomst kan ses på som jordens svar på vårt ønske om å komme til rette med livet på jorden, et ønske som uttrykkes seg i søket etter steder. Gode steder er gode svar på dette søket, og den gleden vi har ved gode steder, er en glede ved de kårene som vi er gitt." Igjen opererer vi med en oppfatning om stedet som får mening idet men-

nesket trer i forhold til det, i måten verden finner bo i oss.

Når vi erkjenner vår plass i dette hele, forstår vi også at om et sted forandrer seg er det noe vesentlig og fundamentalt som endres. Før var det god mark og skog her, nå er det campingplass eller høyfjellshotell.

Før var det kjøpmannen på hjørnet, i dag er det et varehus. Når stedene endres forandres også vi.

Kroppen orienterer seg

Greve påpeker at når vi søker etter steder og orienterer oss i rommet, er vi henvist til kroppen. Det er gjennom sansene vi innhenter stedet. Verden opptrer via menneskets sanser. Vår tenking og evne til refleksjon griper inn i søken etter steder, men til syvende og sist er sansene den betingende årsak. Greve fortsetter et annet sted: " Erfaringen av skala er avhengig av kroppens størrelse, rommets orientering og retninger (høyre/venstre, opp/ned) er relativ til kroppen, opplevelsen av avstander er fundert i vår egen mobilitet."

Greve trekker inn et eksempel fra Merleau-Ponty som en illustrasjon. Merleau-Ponty har en forestilling om at kroppen skaper enhet mellom mennesket og omgivelsene. Kroppen er i rommet slik hjertet er i kroppen.

Vi må være klar over at menneskets sanselige gripen av stedet er basert på evnen til å se muligheter. Dette gjøres via forestillingsevnen. Vi får en ide om hvordan noe er. Under et tre har vi en spesifikk hvileplass. Hvileplassen er en forestilling avhengig av treet, mens treet er uavhengig hvileplassen.

Gestalter

Filosofen Arne Næss har ved flere anledninger brukt ordet gestalter for å skissere en ny måte å oppleve virkeligheten på. Næss mener at vi handler etter hvordan vi oppfatter hva som er virkelig. Schulz opererer med tre "dimensjoner" som til sammen utgjør steder. De første typen er typologi(læren om gestalter og figurer), den andre morfologi(formlære) og topologi(romlære). Vi må skille gestaltene i helheter og deler. Forskjellen ligger i at en helhet binder jord og himmel, mens delen holder seg til én av

dem. Tilhørighet som er virkelig. Gestaltlæren legger grunnlaget for økofilosofien og den tidlige dypøkologien som vokste frem på 60-tallet. Inspirasjonen for økofilosofien er en visdom funnet på *aktpågivenhet* når det gjelder jorden og helheten. Tilhørighet og identitet er to sentrale uttrykk i forbindelse med steder. Som sagt innebærer identitet at vi tilhører en verden som selv rommer steder samt et samfunn vi inngår i (den samme betydningen som "det å finne sted").

"..you're on earth. There's no cure for that!"

Greve trekker frem det fundamentale i forholdet mellom mennesket og naturen: "...vi skaper i det skapte, vi skaper i noe vi selv ikke har skapt." Samtidig understreker hun at naturen, parallelt, fortsetter sin skapelsesprosess. Naturens sykluser er innrettet slik at det mennesket har hentet ut tar den tilbake etter en stund. I motsatt fall hører vi uttrykk som "i dag går alt i oppløsning". Schulz mener dette er et uttrykk for skillet mellom enheten liv-sted. I moderne tid er mennesket gått over i en subjekt-objekt forståelse og opplevelse av samspillet. Vi ser på gestaltene som deler eller "ressurser" som er til for å tilfredsstille gitte "behov". Resultatet er ikke bare et skille men en økokrise som truer hele vår livsverden. Jeg avslutter med en tekst av Nordberg-Schulz:

"Derfor er været det vi er, og været har fått sitt navn fra "å være". I Syden derimot, heter været *tempo*, fordi det beskriver tidens gang, og uværet bekrefter bare regelen. Når vi her i nord vender oss mot det høye håpet om å finne noe bestandig, er det det skiftende været vi møter. Et gammelt norsk ord kaller da også det som er over oss "oppe i været". Oppe i været er vår himmel, og det er den som lar oss være det vi er."

Kilder:

"Stedskunst", Christian Norberg-Schulz
 "Minnesjord", Christian Norberg-Schulz
 "Kort om stedsfilosofi" (Vinduet), Anniken Greve
 "Steder" (artikkel i Hammarn), Jacob Meløe
 Artikkel i Acta Borealia(1/1990), Jacob Meløe

HT drikker friskt blod

Marianne Søndmør

Hålogaland Teater var engang et nyskapende, og da menes det politisk nyskapende teater. De bedrev systemkritikk med å sette opp alt fra selvkomponerte stykker til Bertolt Brecht. Ved siden av det faktiske ansvaret som lå i det å være et regionsteater, ble HT i flere teaterfora trukket frem som kroneksemplet på en symbiose av selvstendige, uavhengige teatergrupper og skuespillere. HT er et institusjonsteater og har dermed, i følge de retningslinjer som følger dette, et kulturelt ansvar for sin region. HT skal ivareta de kulturelle strømninger, verdier som er innprentet i folket, men samtidig sørge for faglig stimuli i form av rekruttering og nysatsing.

Barnlig spill

Om stykket, "Mine barnlige venner", sier Lars Vik: "Hvorfor heter stol stol? Og hvorfor

må man opp av senga hver bidige dag? Og ensomheten, hvor kommer den fra?" Det er skuespilleren og forfatteren Lars Vik (bedre kjent som Fritjof Fomlesen, mannen med alle fallteknikkene..) som står bak stykket "Mine barnlige venner".

Lars Vik er en av grunnleggerne av "Grenland Friteater", som holder til i Porsgrunn og historisk sett er Norges viktigste frigruppe. Vik sier selv at han har "prøvd å skrive et skuespill om barnslige voksne, som kunne sees av barn og voksne sammen". "Mine barnlige venner" hadde urpremiere på Grenland Friteater i 1993 og har etter den tid blitt satt opp på flere plasser i landet.

Makka Kleist er ansvarlig for region. Sverre Kjeldsberg har komponert musikken som fremføres. HT skal turnere med "Mine barnlige venner" fra 6. september til 3. oktober og vil så bli spilt i Tromsø fra

8.oktober-28.november.

Ungt vilt

De to siste årene har skuespill skrevet av "De unge ville" blitt hyppig fremført i Storbritannia, for så å spre seg over resten av Europa og nå til Tromsø. Dette er mer eller mindre svarte satirer som dreier seg om sosialrealistiske skildringer av sosialklienter, nervebunter og annet samfunnsmessig rask. HT setter opp "Kniva i høns", som er skrevet av den skotske dramatiker David Harrower. "Kniva i høns" ble en publikumssuksess fra første øyeblikk og går sin seiersgang over hele kontinentet. Ved første øyekast møter vi en plogkar, hans unge kone og en møller i et skjebnesvangert trekantdrama som utspiller seg i en avsidesliggende bygd med trangsynet som spesialembete. Her florerer folkesnakk, overtro og undertrykkelse. Samtidig har teksten flere an-

dre dimensjoner: "Kniva i høns" er et religiøst/antireligiøst drama om ordets makt. Fra synet på skriving som djvelens verk, som bunner i en overbevisning om at det er Gud som har gitt hver ting et navn. Frem til erkjennelsen av at det er mennesket selv som gir tingene den betydning de har. Fra kvinnens; "D'e Gud som putte ting i hane' på oss og d'e e han som tar dem vekk. D'e synd å beholde dem" til hennes; "Verden e der, framfjorr øyan mine. Alt æ må gjøre e å stikke navn inn i det som e der, likens som når æ stikk kniven inn i magen på ei høna."

Teatersjef Haukur J. Gunnarson har regi på stykket og er kostymeansvarlig.

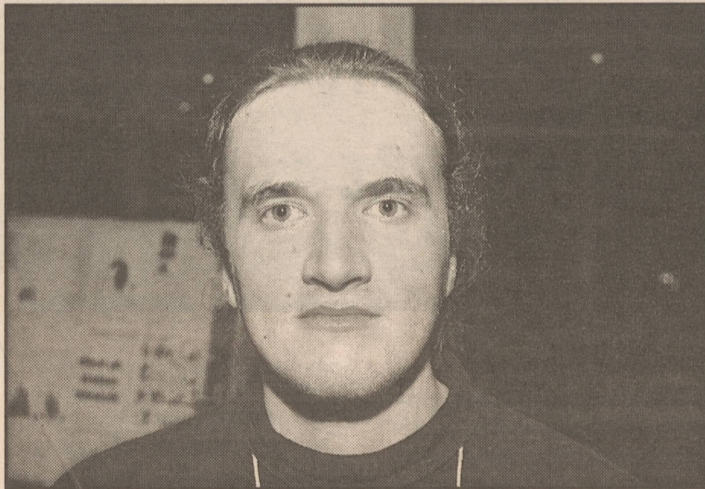
Hålogaland Teater håper å kunne ha klart en barneforestilling i skiftet april/mai. Denne forestillingen vil bli vist under den internasjonale barneteaterkongressen som går av stabelen i Tromsø i juni 1999.

Mener du studietilbudet ved UiTø har en fullverdig kvalitet?

Grethe Karlsen
religionsvitenskap

– Nei, fordi hvis man sammenligner med for eksempel UiO så har vi ikke idrettshus eller studenthus som man skulle tro var en enkel sak å få til. Medstudenter sørpå bruker faktisk dette som argument for å holde seg der.

Kjetil Steigen
sosialantropologi

– Studietilbudet er greit nok. Det er det sosiale tilbudet det skorter på. Vi er det eneste studenthuset i landet som hverken har studenthus eller idrettsbygg.

Lasse Ramstad
psykologi

– Det er jo relativt i forhold til hva man legger i ordet kvalitet. Selvfølgelig kan ting forbedres, men man kan ikke si noe generelt om hva som kan bli bedre, det vil variere fra fag til fag.

Elisabeth Aarag
ex.phil.

– Vel, selve undervisningen på mitt studie er greit. Nå er ikke ex.phil på universitetsområdet og det er et aber. Jeg skal videre å biokjemi og opplever tilbudet der dekkende.

Konsserter H-98

22 Pistepirkko

12 September
Aud.Max. Hovedgården

Bård og Haralds

skolefritidsshow
3. Oktober
Aud.Max. Hovedgården

Leningrad Cowboys

10 Oktober
Lysgården-MH

Internasjonalt Seminar

Høstens program er ferdig!
Forbrukersamfunn og menneskesyn

Innlegg ved bl.a.
Ola Steinholdt
og Steinar Lem

Torsdag 10 Aug
kl. 20.00 på
Mack-kjelleren

Sykt og svingende

Etter Universitetets offisielle bursdagsfeiring, 27. August, var det på kvelden duket for studentbandmaraton i Aud. Max. Fem artister og band var rasket sammen på rekordtid for å vekke rockefoten hos en merkelig blanding av dresskleddede festdeltakere og "vanlige" studenter, før kvelden ble avsluttet med sober jazz fra Marit Sandvik og "Kiss my jazz!".

Håvard Stangnes
André Kvernhaug og
Cecilie Knoph Berg (foto)

Å stå alene med en kassegitar på en stor scene i et halvfullt Auditorium Maximum kan være nok til å få enhver til å skjelve i dongerien. Nervøsiteten var derimot ikke påtakelig hos Torjer Olsen Berglund, som åpnet kveldens studentbandmaraton. Men en kan vel ikke akkurat si at salen rive med fra første akkord. Bursdagsgjestene som hadde vært på høytidelig kalas på MH-bygget kom sigende inn under stort sett hele åpningssettet, og det gjorde at roen ikke fikk senket seg, og sangene ikke nådde fram til publikum slik de kanskje hadde forjent. Torjer synger egenskrevne låter på dialekt, noe som er et pluss i utgangspunktet. "Du e bedre enn porno," lyder refrenget i siste låt vi får høre. Om låtene hans er "bedre enn porno" får være opp til den enkelte publikummers seksuelle preferanse å avgjøre. Det må bemerkes at han har vært primus motor for å skrape sammen bandene til maratonen. Det må i hvert fall være nok til å havne på hylla over gitar- og motorsportbladene.

Flinke fjesinger

Det var i stor grad de akustiskes aften i Aud. Max. Fortsatt

bare én kassegitar, men denne gang to menn. Med deler av bandet på utvidet sommerferie, var det kun Terje Wold og Jan Inge Yttervik fra lærerskolehelten "Marley Bone Coach" som hadde funnet fram. Med et par av låtene skrevet nærmest på vei til spillejobb gjorde de to en svært god jobb. Wold synger pent, og de hjemmelagde låtene fungerte bra med kun akustisk gitar. Som siste låt fikk vi Thin Lizzy's schläger, "Dancing in the moonlight," denne gang med Jan Inge på vokal. Og sannelig synger ikke han like bra, han også. En litt søvndrukken Bjørnar "Hengefjes" Flaa ankommer lokalet omtrent 15 sekunder før han og dagens eneste "fjesing," gitarist Dæggi går på scenen. Disse har i hvert fall en gitar hver. Flaa har en kraftig, røff stemme som etter hvert i settet kommer seg betraktelig. Dæggi river og sliker i strengene som om siste time var nær, og det svinger særdeles bra. "Hengefjes og fjesingene" spiller både eget stoff og cover av bla. Pearl Jam og Motorpsycho. De egne låtene fungerer helt klart best, i hvert fall i akustisk format.

Syk, syk, syk...

Etter representantene fra høyskolen var det Universitetets

unge, lovende sin tur. "Cardex Ælven" var først ut. Med en bassist som kunne ha vært Reodor Felgens ikke fullt så kjente halvbror, og gitarist Martin Tjersland, som ser ut som Bare Egil på syre, var det duket for en psyk opplevelse. Det sies at de ikke hadde øvd før de gikk på scenen. Det har jeg ingen problemer med å tro. Dette var bare tull og tøvy, men det skulle det vel også muligens være. Sist av studentenes representanter for kvelden var "Euthanasia" Fem sinte, men det skulle det vel også muligens være. Sist av studentenes representanter for kvelden var "Euthanasia" Fem volumknapp som går til minst el-

leve. Et par timer til på øvingsrommet for å stramme til kompet, samt litt mer kreativitet i låtskrivingen hadde kanskje ikke vært så dumt. Avslutningslåten, en litt Doorsinspirert sak, var dog ikke helt uten lyspunkter.

For de dresskleddede...

Å skulle trekke noen sammenligninger mellom de fem foregående og siste nummer på plakaten ville være rått parti – og dessuten helt feil. "Kiss my jazz!," med Tromsøjazzens first lady, Marit Sandvik, i spissen, bød på sober og svingende jazz.

De velkleddede bursdagsgjestene så som smått ut til å komme til hektene etter bruddet i lydturen et snaut kvarter tidligere. Dessverre måtte undertegnede forlate åstedet etter tre låter, for å rekke sistebrua hjem... Men jeg har ingen problemer med å tro at de som ble igjen hadde en utmerket opplevelse. Kanskje noen til og med plukket opp ett og annet om musikk.

Cardex Ælven slo til med virtuost (ahem) blokkfløytespill.

Øystein Blix i "Kiss my jazz" og hans trombone.

Kontrabass er tøft!

Friluftskafé i Bodegaen

Hver tirsdag fra seks til ti er det friluftskafe i Bodegaen. Det vil bli servering av hjemmelaget kakao og Mack-brus (!?!).

Ole Fjereide
Cecilie Knoph Berg (foto)

– Dette er et tilbud til folk som er interessert i all slags form for friluftsliv, eller rett og slett bare liker å være ute i naturen. En kafekveld med turprat kan dessuten være et bra sted å begynne hvis man kanskje trenger et puff i ryggen, sier initiativtaker Mikkjel Belbo som er en aktiv medlem i telemarkgruppa (Tull) og Padlegruppa i TSI.

Han understreker at dette er ment å være et sosialt tiltak som han håper alle slags folk, ikke bare "turfolk", vil benytte seg av.

– Du trenger ikke å klatre, kjøre telemark, drive med brevandring eller annen "ekstrem sport" for å komme hit.

– Lav ekstremfaktor med andre ord?

– Ja, det skapes lett myter om at det er spesielt tøft å drive med denne typen friluftsliv og at man dermed får en slags status fordi man bruker øks og stegjern. Denne typen tenking vil vi sette en stopper for. Det som gjør Tromsø spesielt attraktiv som studentby er den storslåtte naturen som omgir oss. Det er fint å klatre i fosser, men det kan være en vel så stor opplevelse

Mikkjel Belbo ønsker deg velkommen til friluftskafe i Bodegaen.

å gå en rolig fottur innover Dividalen. Jeg håper dette tiltaket kan stimulere flere til å komme seg på tur.

Friluftskafeen vil også fungere som en informasjonssentral for turarrangementer:

– Av og til kan det være vanskelig å

få informasjon om de turene som arrangeres av TSI og undergruppene, men hvis man stikker innom Bodegaen på tirsdager får man vite alt som skjer på turfronten. Det vil også være en plass hvor man kan knytte kontakter og finne folk å gå på tur sammen med.

– Ser du på deg selv som en naturens Messias?

– Vel, nei, ikke helt. Kanskje noe mer i retning av en apostel.

Akademisk Kvarter feirer jubileum med konkurranse

Akademisk Kvarter feirer sitt tiårsjubileum med å invitere studenter i Tromsø og alle andre til å delta i sin store jubileumskonkurranse. Konkurransen går ut på å skrive en bokanmeldelse.

De som vil anmelde en av bøkene som befinner seg på Akademisk Kvarter (du må anmelde noe de har!) må gå inn på bokhandelens hjemmesider. Alle bokanmeldelser som kommer inn i tidsrommet 15. august til 30. september 1998 deltar i konkurransen.

Instrukser

For å kunne delta kan du enten følge de instruksene som gis på Akademisk Kvarters hjemmesider. Du kan også henvende deg i butikken for å få hjelp.

Du må opplyse om din e-postadresse og signatur. I tillegg bør du også levne igjen navn og adresse.

Dersom du ikke har egen e-post, men skriver fra en annen plass, kan du gi beskjed i tekstfeltet om hvor vi treffer deg (telefon eller faks).

Alle typer bøker

Du kan også anmelde alle typer bøker: skjønnlitteratur, fagbøker, oppslagsverk, biografier etc. Akademisk Kvarter sier selv: "Du kan like gjerne skrive en hatanmeldelse om en pensumbok du synes er dårlig, som en rosende omtale av yndlingsboka di.

Hvis du ikke finner boka du vil skrive om på websidene kan du si fra, så skal vi få registrert den, så sant den er i salg."

Intern jury

Anmeldelsen blir vurdert av en intern jury på Akademisk Kvarter. Resultatet offentliggjøres på hjemmesidene 15. oktober 1998. Websidene finner du på www.ak.uit.no (under nyheter).

Gevinster

1. premie: Gavepakke med flotte bøker til en verdi av kr. 2000,-
2. premie: Gavepakke med flotte bøker til en verdi av kr. 1.500,-
3. premie: Gavepakke med flotte bøker til en verdi av kr. 1.000,-
4. - 20. premie: 17 Apache-sykler og Barbie-dukker (dvs. boka av Herman Willis...)

20% STUDENTRABATT

Vi ønsker gamle og nye kunder hjertelig velkommen og minner om at Trening øker trivselen...

Klokken	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
10.30						Step/styrke	
15.00	MRL*	Step/styrke	Step/styrke	Basic step*	TGF*	Ekspressen	Step'n'low
16.30	Step	Basic step*	MRL*	Step	kl 16.15 Step		
18.00	Basic step*	Høyt&lavt	Basic step*	MRL*	kl 17.30 MRL*		
19.30	Max puls	MRL*	Ekspressen	Høyt&lavt			
20.45	MRL*	Step/styrke	MRL*	Step/styrke			

Timer merket med * passer også for deg som er ny

AEROBIC STUDIO 7

TRIM OG SOL
Søndre Tollbodgt. 7
9008 Tromsø
Tlf.: 77 68 82 88

NB! Ingen innmeldingsavgift!

En varmeovn til begjær

Lokalet er bekmørkt. Røyken ligger tjukk. Lattersalvene rikosjetterer mellom hvite murvegger. Vi er på Mackkjelleren – rendez vous for Revymafiaens årlige shoo-tout; "ei saa peittää!".

Håvard Stangnes
Tom Birkemo (foto)

De som ble fristet av uttallige plakater, preget av en litt under middels velbygd herre, kun iført en panelovn, vet nå hva det er snakk om. For femte år på rad inviterte Revymafiaen til en lattermild start på et ellers kjølig høstsemester. Vi fikk overvære en forestilling som la et godt grunnlag for humøret resten av semesteret.

God suppe på gammel spiker

"Mafiaens" resept er ikke ny og revolusjonerende. En velporsjonert mikstur av sketsjer, sangnumre og monologer, ispedd en liten dæsj lettledte, barmfagre dansepiker, var det vi fikk servert. Tradisjonell kost for et erfarent revy-publikum, men langt fra kjedelig av den grunn. Etter en teknisk litt foplende åpningslåt gikk første akt slag i slag. Først en venstre hook til Ole "Lukkøye" Kle-metsen, så en real lårhøne, fra stam-gjestene på ærverdige Middagskjelle-ren, til Steinar Nilsen: - La oss ha Kjeller'n i fred! Aktørens koringer hadde til tider tilnærmet samme høye ph-verdi som koringene til en del av de bandene som har sett dagens lys på Kjeller'n. Meget bra. Den gode sommeren fikk også sin hyllest i et sukkersøtt sangnummer. Det mest fornøyelige var derimot Erlend Haga (mannen med panelovnen.) som eplekjekk søring på ferie i Nord-Norge. Rett og slett hysterisk morsomt.

Nun power

Etter orkesterets sedvanlige "brifenummer" ble lattermusklene trimmet på ny. Et tøft sangnummer av Tore J. Bruvold, akkompagnert av de før nevnte lettledte..., sparket i gang andre akt.. Balsam for både rockefoten og øyet. Ellers fikk Det hvite hus gjennomgå i en kostelig versjon av "Summer nights" fra "Grease" med Ketil Gaare Blix som Danny/Clinton og Mari B. Knudsen som Sandy/Lewinsky. Hva karmelittnonnene på baksida av øya hadde sagt om nummeret "Klostervals" skal ikke jeg spekulere

Lenin eller Clinton? (og for noen bein!)

re i her. Fem nonner i fri dressur over tonene fra B-witched's "C'est la vie" kan muligens ha blitt litt mye for de fromme. Jeg velger å tro at de hadde tatt det med et salig glis.

Tett og tøft

Velsignet fritt for unødvendig hornmusikk, gjorde det fem mann sterke orkesteret, ledet av Trond Helge Richardsen, en jobb til mer enn godkjent. Tett og tøft. Litt ullen lyd hist og her var det eneste å sette fingeren på, men også det var et problem av mer teknisk art. Sett under ett leverte Revymafiaen en bra gjennomført, og til tider hylende

morsom forestilling. Lokale sleivspark så vel som nasjonale og internasjonale aktualiteter gjorde at variasjonen ble opprettholdt. Tekstmaterialet holdt generelt solid kvalitet, og de numrene som kanskje ikke blir innstilt til Nordisk Råds litteraturpris med det første, berget seg på gode enkeltprestasjoner og høy energi.

Synd men sant

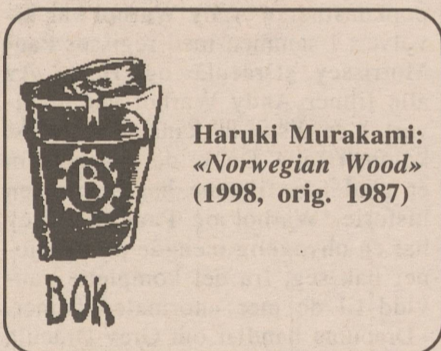
En Utopia-journalists lodd er å kun få være dagsaktuell hver fjortende dag. Derfor, kjære leser, har Revymafiaen gått under jorda for vinteren når du leser

Revymafiaen kunne invitere til en lattermild start på høstsemesteret.

dette. Så til de som ikke fikk med dere årets utgave av "Mafiaen": Synd for dere... Vi andre går sannsynligvis enda humrende når den første snøen har lagt seg.
EI SAA PEITTÄÄ!!!

Å leve med dødsbevissthet

Haruki Murakami:
«Norwegian Wood»
(1998, orig. 1987)

Forfatteren er japansk, bokens handling foregår hovedsaklig i Tokyo. La meg bare kort slå fast at denne boken ikke har spor i seg av faktorer som jeg har brukt å forbinde med japansk leveste i millionbyen. Sushi forekommer riktignok, som et hederlig unntak. Ellers er det mest eksotiske ved boken karakter-

enes navn og navnene på enkelte matretter. Historien er menneskelig, banal og rørende.

Bokens jeg-forteller, Watanabe, befinner seg innledningsvis ensom på et fly under innflyvning til Hamburg. Passasjerene stiger av akkompagnert av en pregløs muzak-versjon av Beatles-låten Norwegian Wood, som sender Watanabe like tilbake til 1969 i hukommelsen. Han befinner seg sammen med en vakker kvinne ved navn Naoko, som får Watanabe til å love at han alltid skal huske henne. 18 år senere er minnet om Naoko ansikt likevel i ferd med å blekne. For å holde løftet sitt, skriver han.

Watanabes historie begynner da vennen Kizuki velger kvelningsdøden i garasjen. 17-åringens selvmord blir toneangivende for resten av boken. Watanabe må leve med dødsbevisstheten. Dø-

den er en alltid nærværende del av livet; ikke dets motsetning. Etter skolen flytter han venneløs til et internat i Tokyo og starter en passiv og tilbakeholden studenttilværelse. Studiene i teaterhistorie betrakter han etterhvert som en øvelse i selvdisciplin. I fritiden jobber han i en platesjappe, leser yndlingsbøkene sine omatt og omatter og drikker whisky. Ja - sluttet av 60-tallet er en tid for opprør og revolusjonære studentgrupperinger også i Japan. Men - Watanabe pusler uanfektet videre med sitt eget lille liv, dog noe opprørt over rebellenes halvhjertethet og feighet når alt kommer til alt. Ingen av de personene som Watanabe etterhvert blir involvert med har noen interesse av ytre, samfunnsmessige forhold. Alle sliter med sitt. Selvmordskandidatene står i kø

Watanabe er ifølge seg selv en helt vanlig og kjedelig fyr omgitt av særinger. Hvordan kan det ha seg at han involveres i alle disse skjebnene? Hva vil Naoko, Kizukis depressive kjæreste med ham, og hva vil han med den vampete Midori? Kanskje er ikke problemene deres så ulike, de må alle forholde seg til de samme livets fakta selv om de takler det på ulik måte. Kjærlighet, død, sex, ensomhet, den umulige kommunikasjonen, ingenting er enkelt. Watanabe sammenligner livet med Euripides tragedier. Dessverre mangler Watanabes virkelighet det antikke dramaets deus ex machina, en gud som griper inn og skaper en rettfærdig orden som tilfredsstiller alle. Boken er heldigvis ikke uten humor, og kan varmt anbefales.

Ingvild Holvik

Sunz of man: The last shall be first

Arcade Music Company

Sunz of man tilhører eliteklassen innenfor rap og hip hop. Gruppen består av Hell Razzah, 60 Second Assian, Prodigal Son og Killah Priest. På dette albumet har gruppa med seg en del gjesteartister, der Ol dirty Bastard fra den ikke så ukjente gruppa Wu Tang Clan og Wyclef Jean, en av rapperne fra Fugees er med. De har også andre veletablerte rappere med seg som Masta Killah, Method Man og Earth Wind and Fire. Sunz of man er en litt anerledes type rap. Disse "gutta" synger om hverdagslivet, kjærlighet, smerte og sorg. Sangene deres er inspirert fra kilder som bibelen, historien, hvor

"We please the Lord" beviser dette: "We please the Lord Lyrics feed the poor, while the receive the sword."

Det som ellers er vanlig, er som fra for eksempel 2pac og NWA; en travel og kriminell hverdag. Lettere sagt gangster rap!! Selv vil jeg påstå at "Shining Star" er preget av såkalt chill out rap, noe som er ganske nytt på markedet. Sangene er nokså like. Det er ett par som skiller ut sånn som "Shining Star" og "Inmates to the fire". Disse sangene er det litt fult i. En ting er i hvert fall sikkert; etter og ha hørt denne skiva, kan jeg banne på at hver og en vet hva gruppa heter, for det blir gjentatt i nesten samtlige sanger! Ellers ble jeg imponert over at det er en

del instrumenter med i noene av sangene, slik som piano, fiolin og et gitar lignende instrument.

Er du interessert i en "ny" rap sjanger eller rett og slett vil ha en samling med rappere i verdensklasse, bør du nok gå å kjøpe denne CD-en. Hvis du aldri har hørt på rap, men har lyst til å høre på, kan jeg anbefale den. Dette er chill out musikk!!

Cecilie

”Lag maten sjæl”

”Kan De spise bør De også kunne koke, for det kan jo hende at De kommer i en slik situasjon at De ikke kan få mat uten at De selv har laget den.”

Per-Kristian Strøm

Slik åpner Mons Matsens ”Kokebok for mannfolk” fra de glade 40-åra. I en tid med stadig økende globalisering, utvidelse av det offentlige rom og en nærmest sykkelig tilbedelse av kantinefenomenet, vil jeg hevde at dette sitatet fremdeles har glødende aktualitet.

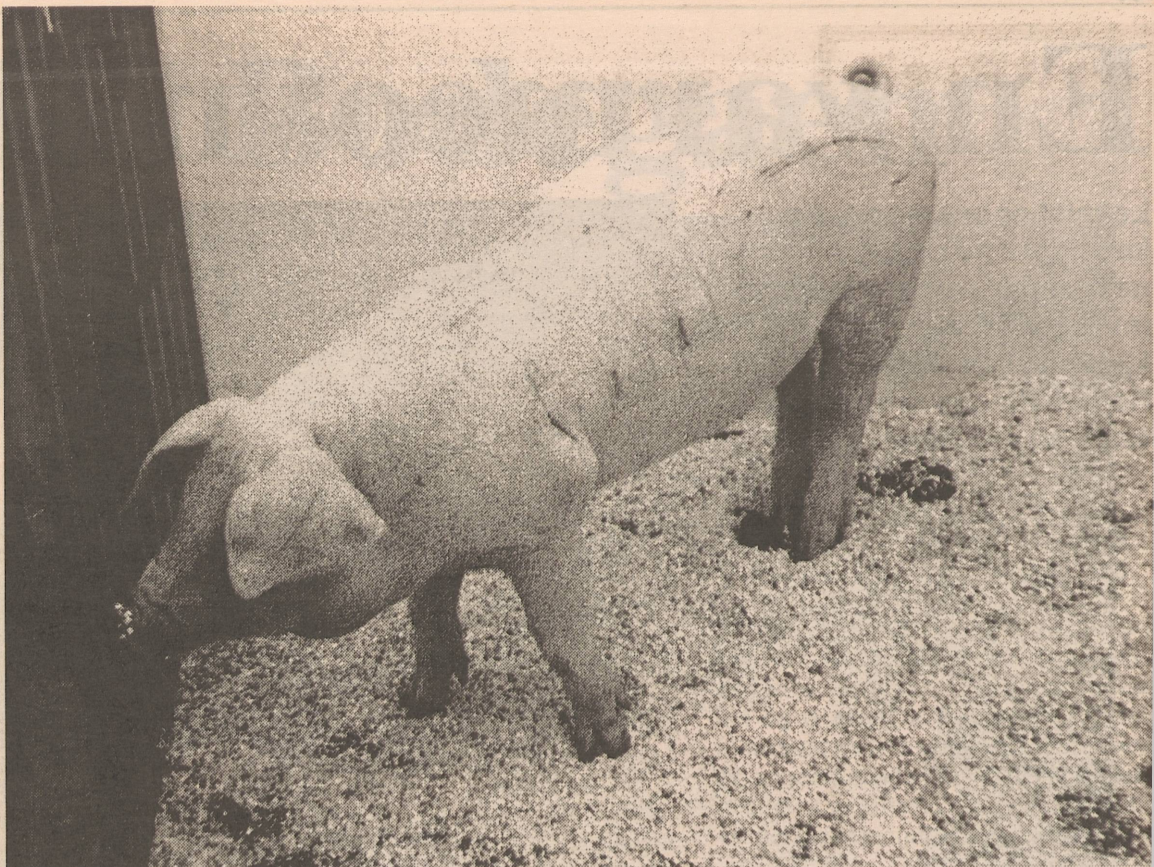
Å lage mat selv representerer muligheter til å bli kjent med seg selv og sine råvarer på en måte som kantinesamfunnet ikke tillater. Livet er en reise mellom mange små og store utfordringer. Det å spise er kun en banal mulighetsbetingelse for all erkjennelse det gir å overkomme disse utfordringene. Derfor gir matlaging en sjanse til individuell progresjon som menneske.

Matlagere opp gjennom tidene har ved hjelp av et slikt vidsyn kunnet begrense sin omverden med livskunnskap utsprunget nettopp i kjøkkenet: ”Jo flere kokker dess mer søl”, er et eksem-

pel på slik erkjennelse som jo har relevans i enhver konstellasjon av mennesker med et praktisk eller meningsmessig mål. Slike visdomsord tror jeg neppe vil oppstå i det tradisjonelle, nærmest kliniske kantinemiljøet.

Matlaging setter i gang en tankeprosess som bevisstgjør medlemmene i et relativt opplyst samfunn: Det fokuseres på sunnhet generelt, og særlig i forbindelse med kosthold. Når man gjør innkjøp til måltid man selv skal tilberede, skjer det derfor nærmest spontant at næringsinnhold og sunnheitsverdi vurderes. I positiv eller negativ retning. Det stikket i magen som føles når man kjøper Grandiosa, fordi du ved nærmere ettersyn kom til at den faktisk representerer både en fiberrik og vitaminholdig rett!

Velkommen til et semester med mye matlaging og dermed mye kunnskap!

Et glimrende utgangspunkt for ethvert måltid.

ARKIVFOTO

VIL DU FORBEDRE STUDIEKAPASITETEN DIN?

Ved å lære healing vil du kunne øke lærings-kapasiteten din. Healing fjerner bl.a. stress, og når du er balansert, avslappet og fokusert, går innlæringen lettere. I forkant av kurset får du tre dype, rensende healinger som åpner for energien i deg.

Meld deg på kurs i Reiki-healing i Tromsø 11.-12. september

Pris kr. 1 000,-

FOR MER INFORMASJON, KONTAKT:

cand.philol. Agnete E. Kristoffersen på tlf. 77 68 35 24
eller sykepleier Anne Bech på tlf. 77 63 87 78 /96 80 62 44

Loddtrekning

Sendte du inn svar på spørreundersøkelsen om studieinformasjon som kom sammen med informasjonen til nye studenter i sommer?

Følgende lodd er trukket ut som vinnere:

blå W 33

rosa G 20

gul C 14

Har du gjenparten av ett av loddene, må du kontakte Informasjonsavdelingen i Hovedgården!

Vi har tre sekker med innhold klar til avhenting!!!!

Lørdag 5 september blir det dobbeltvisning. Det blir vist to filmer som popkunstneren Andy Warhol var involvert i sammen med regissør Paul Morrissey, «Dracula» og «Heat». Av alle filmer Andy Warhol var involvert i er disse to kanskje de mest kommersielle. Det er det mange som er glad for, filmene har nemlig en historie. Warhol og Paul Morrissey har en uhyggelig mengde produksjoner bak seg, fra det komplette vanvidd til de mer «normale» filmer. «Dracula» handler om Grev Dracula (Udo Kier) som trenger blod, nærmere bestemt jomfrublod, for ikke å havne i kisten på permanent basis. Hans assistent foreslår Italia som et godt utgangspunkt. De reiser til Italia og treffer på en familie med ikke bare en, men fire jomfruer, alle klare for giftemål. Men alt er ikke like enkelt. Så hva skjer? Vil Dracula dø av underernæring, eller finner han en jomfru i tide?

»Dracula» er den gamle hedersmyten sett igjennom New York øyne. Greven er en junkie på stadig jakt etter et fix. Med Udo Kier i rollen får vi en sykkelig vampyr. Filmen er til tider hysterisk morsom med den mest avsindige dialog på denne siden av Wam & Vennerød. «Heat» er historien om en tidligere barnestjerne som nå er arbeidsløs. En ikke særlig trivelig situasjon. Han er villig til å gjøre hva det skulle være for å oppnå det han vil, som for eksempel sex i bytte for nedsatt husleie.

»Heat» er i grunnen ikke annet enn en parodi på «Sunset Boulevard», med litt softcore, noen geniale replikker, noen campy sekvenser og mye humor. Hollywood har aldri sett så sleazy ut. Så hvis man ikke har sett

noen Warhol/Morrissey filmer før er disse to en utmerket begynnelse.

Søndag 6 september kl. 15.00 vises filmen «Basquiat» som handler om den kjente kunstneren Jean Michel Basquiats korte liv som kunstner fra 1979, da han sov i en pappeske i en park i New York og skrev surrealistisk graffiti i ryddige blokkbokstaver, frem til hans død i 1988 som berømt 27-årig kunstnerisk geni. Livet hans er som en moralsk tragedie, om hvordan en så rask ferd til toppen blir for mye for en dødelig mann. I filmen treffer du på flere kjente skuespillere i mindre roller og cameoer. David Bowie er Andy Warhol som «oppdaget» Basquiat, Dennis Hopper er en rik kunsthandler som kjøper Basquiats malerier og Gary Oldman er Julian Schnabel som er Basquiats beste venn og konkurrent. Det er Julian Schnabel som har laget denne filmen. Filmen gir et insideblikk på New Yorks Soho kunstverden på åttitallet.

Lørdag 12 og søndag 13 september er det ny temahelg. Da er det Roman Polanski som skal i ilden med filmene «Kniven i vannet» og «Bitter hevn». «Kniven i vannet» er fra 1962 og er Polanskis første film. Filmen ble nominert til Oscar for beste utenlandske film. Fasinasjonen over menneskelig grusomhet og vold er allerede åpenbar. Det samme gjelder interessen for å utforske de intense spenningene som oppstår i nære parforhold.

I «Bitter Hevn» fra 1992 befinner vi oss på et cruiseskip. Nigel blir en kveld invitert inn i lugaren til Oscar, hvor Oscar forteller den dramatiske historien om sitt ekteskap. Det viser seg at Oscar og hans kone har en hang til å «leke» med hverandre, noe som Nigel etter hvert mer vil høre mer om. Det skal vise seg at de ikke er helt ferdig med lekene sine...

Som i «Kniven i vannet» og en rekke av hans andre filmer, er det de intense spenningene som kan oppstå mellom mennesker når det handler om kjærlighet, lyst og begjær - og da ofte den medfølgende sjalusien - som Polanski ønsker å utforske i «Bitter Hevn».

nettPreik

Leonardo Da Vinci

<http://www.teknologisk.no/leonardo/>

Studerer du teknologiske eller naturvitenskapelige fag, er EUs Leonardo Da Vinci-program noe å vurdere. Her kan du få deg en praksisjobb i Brussel, hvor Leonardo betaler ca. 2000 i støtte pr mnd, og hvor bedriften betaler resten av det du trenger for å leve. Sidene er fulle av informasjon om EUs paragrafer og om hvordan du kan søke, en smule byråkrattisk oppbygget... :)

Ekte Marsferd

<http://mpfwww.jpl.nasa.gov/>

Man bør sjekke ut websidene til «The Mars Pathfinder Mission», for disse viser nemlig ekte bilder fra menneskehetens retur til Mars' overflate for første gang på 20 år. Den unike rombilten, Sojourner, har hjulpet forskere med å studere den geologiske historien til Mars, hvor flytende vann i Mars' fjerne fortid spiller en viktig rolle. Hvis du vil se en «film» fra Mars, kan du legge til `ops/rover_movie_sol24_S0050.gif` i adressen over, og se hvordan Sojourner har kjørt rundt. Hvis du blir skuffa, og mener dette er ekstermt fjernt fra det man gjerne vil se når romteknologi er i fokus, kan man heller se Science Fiction filmer på...

...Tromsø Kino

<http://www.tromsokino.no/>

Her kan du sjekke dagens filmer, omtaler, skrive i gjesteboka, planlegge framtida ved hjelp av linken til kommende filmer og vinne fribilletter ved å svare på lette spørsmål (spesielt hvis du er på nett). Det eneste som er dumt med disse sidene, er at man ikke kan bestille billetter over nett.

Av Heidi V. Hundåla

Tips sendes til:
utopia@stud-org.uit.no

Vi noterer at...

... studentstyrets studenthusutvalg ønsker å finne fram et gammelt skip som de kan bygge om til et fastsydd studentskip. Vi foreslår heller at studentstyret prøver å se litt oppover. Den russiske romstasjonen Mir skal snart tas ned, og kan sikkert i en håndvending bygges opp til et studentromstasjon. Hva sier dere til et konsertlokale som går i bane rundt jorda? Glem alt som heter skjenebevilgninger, alkoholbestemmelser og medisinerstudenter som må forlate lesesalen sin klokka fem fredags ettermiddag. Den eneste loven som er gjeldende i rommet, er tyngdeloven – og til og med den er ganske så fraværende.

Høytsvevende? Dere hørte vel Dum Dum Boys sang: "Jeg går i bane"?

... Kjell Ooooo Magne Bondevik tok seg tid til å stikke innom universitetets 30-års jubileum forleden. Og mannen smilte mindre enn Bresjnev, tydelig preget av å være på feil sted til feil tid. Mens rektor Tove Bull og studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes gjorde sitt for å overbevise statsministeren om universitetets behov for teorifagsbygg, studenthus og idrettshall, satt Bondevik uberørt på første rad. Joda, noen journalister registrerte at han hadde en liten kramptrekning i ansiktet som antydte et smil ta Fylkesnes slo til med allsang (Hurra for deg), men det var dagens eneste.

"Det slår meg her jeg står at kanskje noen her i salen faktisk vil få nytte av denne forskningen", sa rektor Tove Bull da hun delte ut 27 doktorgradsdiplomer til studenter som har studert ujevnelige bakteriers påvirkning på ujevnelige faktorer under ujevnelige forhold. Flott at rektor synes at forskningen på hennes universitet kanskje kan være matnyttig.

Men størst applaus fikk Tove Bull da hun offentliggjorde Åse Hiorth Lerviks pris for 1997. Annette Bayer, som studerer kjemi, vant prisen med oppgaven (prøv å si dette foran et fullsatt MH-bygg med selveste statsministeren til stede): Catalytic Asymmetric Dihydroxylation of 1,5-Dephenyl-1, 4-pentadien-3-ol Derivatives. A model for Kinetic Resolution. Bare det å uttale oppgaven riktig holder til laud.

... studentstyrets økonomiutvalg har brukt 16.000 kroner på å leie en statsautorisert revisor til å undersøke hvorfor studentstyret gikk 200.000 i underskudd i perioden 1993-1996. Ingen vet hvor mye snusk revisoren rasket fram, men snusket kommer aldri til å overskride det økonomiutvalget har brukt for å finne snusket. I tillegg har riksrevisjonen og undervisningsdepartementet blitt kontaktet, og det verserer rykter om at utvalget ønsker å stille arbeidsutvalgene til studentstyret i den perioden for riksrett.

Studenter annonserer gratis på:

Tavla

Elektronisk tidsplanlegger (PSION SIENA) med Word og regneark m.m. til salgs for kr. 2.500. Med link til pc (kan skrive ut) og oppladbare batterier. Liten, lett (200 gram) og anvendelig. Kan f. eks. brukes til notering.
Tlf. 77 69 83 18

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99.

E-post: utopia@stud-org.uit.no

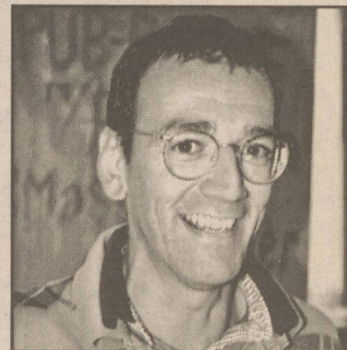
Fire på rad

Hva synes du om DEBUT-uka, og har du deltatt i noe selv?

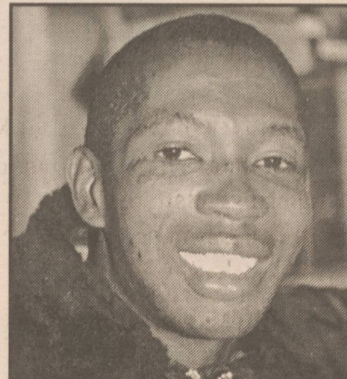
Elisabet Aase, 22 år, ex.phil og ex.fac.

– Jeg har programmet i sekken, men jeg har andre ting jeg liker å gjøre. Men det virker jo som programmet er bra.

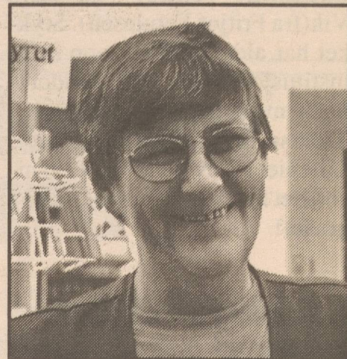
Philippe Busin, 37 år, psykologi, fra Belgia.

– Ideen er god, men kanskje ikke så effektiv, og ikke så mange deltar. På vorspielet onsdag var det for eksempel nesten ingen. Vi har ennå ikke blitt kjent med noen nordmenn, og snart er uka over. Men jeg skal på grillturen fredag.

Charles Bempong, 28 år, fysikk, fra Ghana.

– Det er ikke så lett for oss som er utlendinger å få med oss det som skjer siden vi ikke kan norsk. Oppslagene om aktivitetene står som oftest kun på norsk, og forteller om tidspunkt, men ikke sted.

Gunhild Nilsen, rengjøringsbetjent.

– Det eneste jeg merker til DEBUT-uka, er at det er mye folk her, og vi blir mer hefta i arbeidet. Du må jo nesten stikke moppen mellom bena på folk for å få vasket...

FOTO: CECILIE KNOPH BERG

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Høstmørket senker seg og formørker hjernen din uten at du merker det. Skummelt! Hver søndag og tirsdag kan du gå på Carl Johan Pub og synge karaoke. Får jeg anbefale Blue Hawaii og Guldbruna Ögon. Sjung med!

Onsdag 2. september

Det blir premiere på teaterbåten "Innvik" ved kai i Tromsø på familieforestillingen "Mine barnslige venner" av Lars Vik (fra Fritjof Fomlesen). Stykket har aldri blitt satt opp av et institusjonsteater før. Studentlaget av **Natur og Ungdom** i Tromsø har oppstartingsmøte i Lillehiet i Hovedgården på Universitetet kl. 19.00. Du ska itte trø i graset!

Torsdag 3. september

I dag blir det enda en teaterpremiere. På Kulturhuset spilles

"**Kniva i høns**" av David Harrower som er en av «de unge ville» et knippe av britiske dramatikere som har herjet europa. Møt opp kl. 18.00 på Lillescenen. I kveld er det dessuten konsert med "**Vamp**" på Mack-kjelleren. Dette er konserten for deg som liker folkemusikk og melodiose ballader. Vamp er et av de mest populære livebanda i Norge.

Fredag 4. september

Sjekk ut Tromsø Museums program for høsten. Det er fortsatt soppsesong og muséet har planlagte turer. Visste du at **Märtha røyker Prince**? Du kan jo også sjekke ut den nye kaffebaren ved Skarven!

Lørdag 5. september

Superlørdag folkens. De fleste har vel fått studielån? Filmklubben har dobbeltvisning på Verdensteateret i dag. Popkunstneren **Andy Warhol** og Paul Morrissey har laget filmene "**Heat**" og "**Dracula**" som du bare mååå se!

Søndag 6. september

Filmklubben er ustoppelig. Kl. 15.00 viser de filmen "**Basquiat**" om det korte livet til åtti-

tallskunstneren Jean Michel Basquiat.

Mandag 7. september

Riksteateret setter opp "**Ringeren i Notre Dame**" av Victor Hugo på Kulturhuset kl. 19.00.

Tirsdag 8. september

På Teaterkaféen blir det **Literaten** i kveld kl. 20.00. Her møter du "den allsidige mannen" Torgeir Rebolledo Pedersen. Litteraten har program over hvilke fofattere som kommer de resterende torsdager fremover.

Onsdag 9. september

Cheb Hocine og Raï To opptrer på **Etnisk Musikkcafé** på Teaterkaféen kl. 22.00. **Algerisk Raï-musikk** har spredt seg med eksplosiv kraft i vesten de siste årene. Raï-musikken blander den tradisjonelle arabiske folkemusikken fra Oran med vestlig pop. Frister det ikke kan du alltid gå på temakveld på Blå Rock med **Pixies**.

Torsdag 10. september

Dagens internettips er www.activegrams.com. Her kan

du sende gratis e-mail postkort til dine internettvenner.

Fredag 11. september

Club Caramba, **salsa-kveld på SubSirkus**. En del av inntektene går til Fond for Latin-Amerikanske Kunstnere. **QUE RITMO!...BIENVENIDOS AMIGOS!** "PåTryneteateret" har premiere på Mack-kjelleren med stykket "**På bærtur med damene**". Kjente fjes fra blant annet Kabinetteatret er å skue. To nye skuespillerinner.

Lørdag 12. september

Studentsamfunnet arrangerer konsert med **22 Pistepirkko**. Dette bandet fikk blant annet mye skryt da de opptrådte under Polar Music Festival her i Tromsø for to år siden. Anbefales! "**Kniven i vannet**" er tittelen på Roman Polanskis film som filmklubben viser kl. 14.30. **Hoel & Albrigtsen** stiller opp på Kulturhuset kl. 19.30.

Søndag 13. september

Roman Polanski har også laget "**Bitter hevn**" som går på Verdensteateret kl. 15.00. Sadosex

og innbitt sjalusi på et cruiseskip i middelhavet. Kjøp popcorn!

Mandag 14. september

Sjekk ut om Meieriet har noe gående i kveld. Er det ikke noe bra på TV i kveld da? Ricki Lake og Glamour frister!

Tirsdag 15. september

Karaoke på Carl Johan. Bjørn Haaland er vel alltid en favoritt...eller? Ikke glem **friluftscaféen** i Bodegaen klokka 18.

Onsdag 16. september

Temakveld på Blå Rock med **Kyuss, Monster Magnet, Fu Manchu** med flere. Temaøl er vel ikke noe viktig å nevne...?! Bare for å nevne det i en bisetning så kommer faktisk Utopia ut i dag

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom glassburet på SVF.